

Indeks Nordland

Innhold

01 – Regionenes utvikling	side 6
02 – Befolkningsutviklingen	side 10
03 – Arbeidsmarkedet	side 14
04 – Omsetning	side 30
05 – Lønnsomhet og verdiskaping	side 34
06 – Eksport	side 36
07 – Det grønne skiftet: Er havvind noe for Nordland?	side 38
08 – Reiseliv	side 40
09 – Årets bedrifter	side 42

Styringsgruppen

Liv Bente Kristoffersen

Leder styringsgruppen
Innovasjon Norge
Nordland

Erlend Bullvåg

KPB

Lars Morten Lundbakk

DNB

Cathrine Stavnes

NAV Nordland

Anders Paulsen

NHO Nordland

Geir Myrflott

LO Nordland

Odd Henriksen

Nordland fylkeskommune

i

Indeks Nordland er basert på økonomiske nøkkeltall hentet fra Proff [®]Forvalt sin regnskapsdatabase og bearbeidet av Indeks Nordland: www.forvalt.no. Regnskapsdatabasen produseres og utvikles av Eniro ASA. Regnskapstall for bedrifter med forretningsadresse i Nordland er inkludert, fratrukket bedrifter innen bank/finans og rene forvaltningsbedrifter. Filialers andel av morselskapet er beregnet som pro rata andel av sysselsetting i underavdelingen. Verdiskaping er beregnet som bedriftenes lønnsutgifter + EBITDA.

Statistikk for eksport, sysselsetting, jobbskaping, arbeidsledighet, lønnsutvikling og befolkning er hentet fra SSB og er bearbeidet av Indeks Nordland. Panda er brukt i forbindelse med demografiske analyser. Prognoser for utviklingen i 2024 er gjort på basis av løpende opptelling av utviklingen i 2023. Andre kilder som er benyttet er: IMDi, Miljødirektoratet og Norgeshelsa. Prognoser er merket med*.

Økonomisk bærekraft, kulturell vekst og fremtidsrettet suksess

I en stadig mer usikker verden ser vi at Nordland er godt rustet for å fortsette den gode veksten.

Nordland fortsetter å oppleve imponerende økonomisk vekst. Inflasjonen har resultert i betydelig omsetningsøkning, og den svake kronkursen har bidratt til god lønnsomhet for selskapene som eksporterer varer og tjenester.

Den kraftige prisveksten har blitt møtt med hyppige rentehevinger fra Norges Bank. Dette har berørt alle privathusholdninger med gjeld i banken, og flere enn tidligere sliter nå med å få endene til å møtes. Høyere rentenivå har også påvirket aktiviteten i boligmarkedet, byggenæringen og varehandelen negativt.

For å opprettholde og øke aktiviteten i byggenæringen er det viktig at investeringsplaner opprettholdes, til tross for økte kapitalpriser og byggekostnader. Dette gjelder både i privat og offentlig næringsliv. Heldigvis er Nordland et fylke hvor det fortsatt er stor investeringsvilje.

Nordland står nå klar til å spille en nøkkelrolle i Norges overgang til et lavutslippssamfunn. Vi skal være vertskap for fabrikker knyttet til hydrogenproduksjon, e-fuel og batteriteknologi. Det er viktig at norske myndigheter legger til rette slik at vilkårene for å investere er minst like god som i andre deler av verden. Vi skal øke verdiskapingen samtidig som vi leverer varer og produkter som bidrar til å kutte klimagassutslipp.

Nordland har en fantastisk beliggenhet og geografi, spesielt med tanke på næringsaktiviteter knyttet til naturressurser. Denne beliggenheten blir enda mer unik nå som vi ser oppover, spesielt med åpningen av Andøy Spaceport. Dette åpner opp for nye verdikjeder og bidrar til nærings- og samfunnsutvikling.

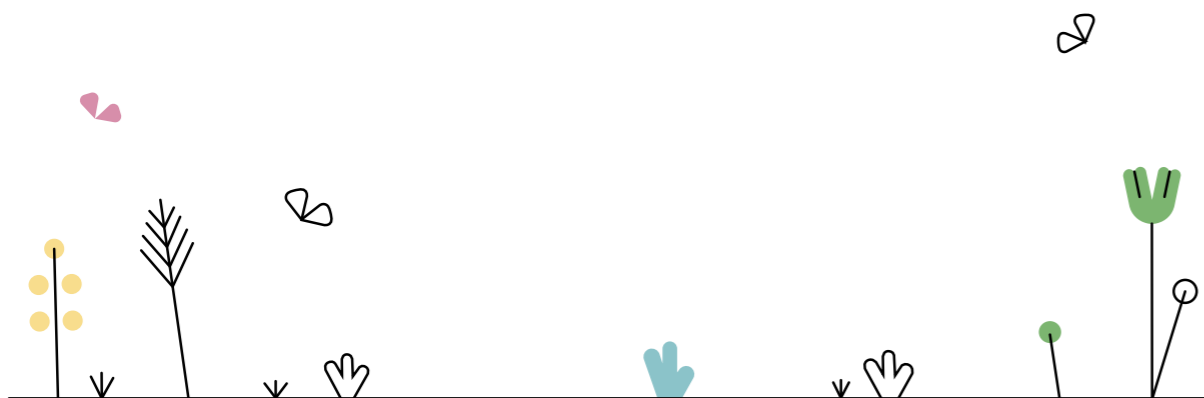
Et næringsliv som i stor grad er knyttet opp mot naturressurser innebærer også spredt bosetting. Selv om infrastrukturen i Nordland har blitt betydelig forbedret, gjenstår det fortsatt store og tunge investeringer i vei, bane, kai og flyplass. Det er viktig at fremdriften i disse prosjektene er god, og at planlagte investeringer blir gjennomført. For å støtte spredt bosetting er det også essensielt at befolkningen føler at de har tilgang til nødvendige helsetjenester når behovet oppstår, og derfor er opprettholdelsen av godt sykehustilbud helt avgjørende.

Arbeidsledigheten ventes å fortsatt være lav i Nordland, og kampen om arbeidskraft vil fremdeles være hard. Vi ser at nesten alle stillinger skapes for personer med høyere utdanning, og det er derfor viktig at de utdanningene som tilbys gjenspeiler behovet i næringslivet. Samtidig er det mange som står utenfor arbeidslivet. Ved å tilby flere kvalifisering på arbeidsplassen vil vi kunne dekke virksomhetens kompetansebehov og inkludere flere av de som i dag står utenfor arbeidslivet.

2024 blir et år der vi skal berikes med kulturopplevelser. Nå som Bodø har blitt kulturhovedstad, vil dette få ringvirkninger i hele fylket. Det gir samtidig en unik mulighet til å bygge nye virksomheter og tilbud rundt opplevelsesbasert turisme og kreative næringer. Det etableres mange spennende bedrifter i landsdelen, og etter pandemien har man særlig sett et oppsving i selskaper innen teknologi og muligheter innen kunstig intelligens. Vi skal legge til rette for at flest mulig av disse lykkes, og for å klare det, trengs det tilgang på kapital, mentorer og rådgivere.

Styringsgruppen, Indeks Nordland

Nordland på 1-2-3!

Omsetning

- Bedriftene i Nordland omsatte for 285 milliarder kroner i 2023
- Vekst på 11 prosent fra året før
- Helgeland og Salten står for omtrent 60 prosent av omsetningen i fylket
- Målt i omsetning var industrien størst med 104 milliarder kroner

Lønnsomhet og verdiskaping

- Bedriftene i fylket hadde et driftsresultat på nærmere 32 milliarder kroner
- Rekordhøy verdiskaping på 72 milliarder kroner som utgjorde 25 prosent av omsetningen
- Driftsresultatet var størst i sjømatsektoren med 13,2 milliarder kroner
- Driftsmarginen for bedriftene i Nordland var på 11,2 prosent

Befolkningsutvikling

- 243.081 innbyggere ved inngangen til 2024
- Opp 2.000 fra året før
- Fremdeles høy innvandring fra Ukraina
- 32 av 41 kommuner hadde befolkningsvekst

Arbeidsmarked

- 118.990 sysselsatte ved inngangen til 2024
- Total jobbskaping på 500 sammenlignet med året før
- Størst vekst for offentlig sektor
- 1,6 prosent helt ledige ved inngangen av 2024

Eksport

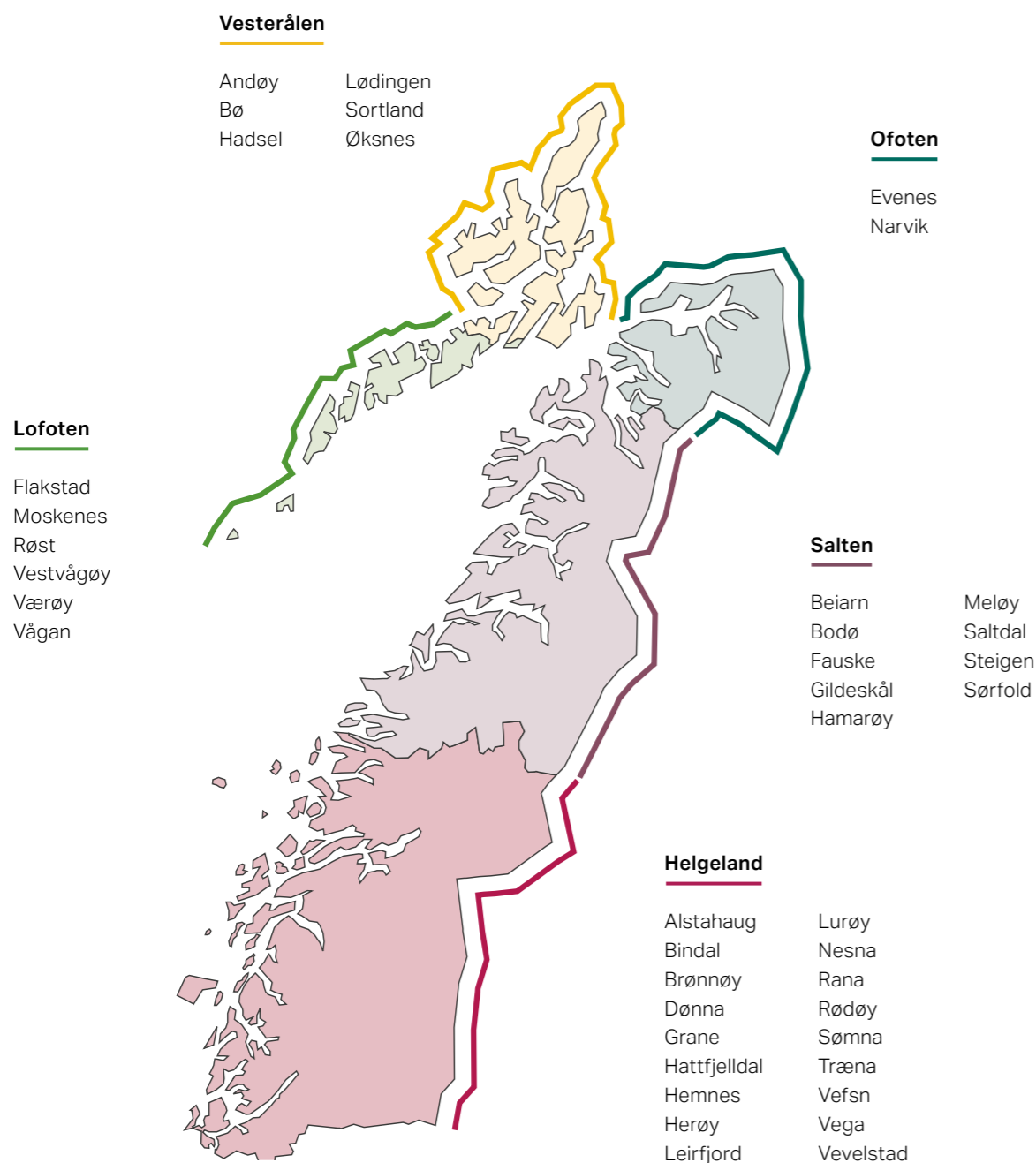
- Total eksportverdi på 50,9 milliarder kroner i 2023
- 28,5 milliarder kroner i sjømateksport
- 19 milliarder kroner i eksport av metaller og kjemi
- Nordland er Norges tredje største fylke målt i eksport av fisk

Samfunn, klima og miljø

- Den voksne befolkningen i Nordland hadde i snitt litt over 1,1 millioner kroner i gjeld i 2023
- I Nordland ble det etablert 1.198 nye aksjeselskap i 2022
- Stort potensial for å bli en ledende aktør innen havvind

Regionenes bidrag til utviklingen i fylket

Regionenes utvikling

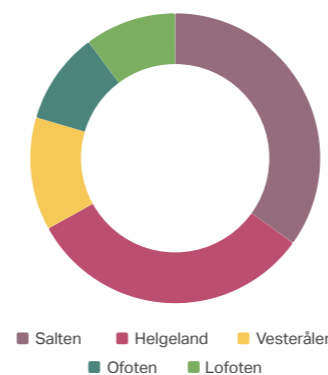
Nordland kan deles inn i fem regioner: Helgeland, Salten, Ofoten, Lofoten og Vesterålen. I denne saken ser vi nærmere på hvordan utviklingen har vært når det kommer til befolkning, arbeidsmarked og aktivitet og lønnsomhet i næringslivet i disse regionene.

Næringslivet i de ulike regionene har sine særtrekk. Helgeland er den største industriregionen, mens sjømatnæringen og reiselivet står sterkt i Lofoten og Vesterålen. Ofoten er stor på logistikk, mens Salten har fylkeshovedstaden og en rekke offentlige og administrative funksjoner. Havbrukssektoren og turismen har økt sin betydning i samtlige regioner.

Salten og Helgeland huser nesten 70 prosent av nordlendingene

Salten er fremdeles den største regionen i Nordland målt i antall innbyggere med 84.878 personer. På Helgeland bor det 77.885 innbyggere, mens Vesterålen har 30.610 inn-

Befolkning per region 2024

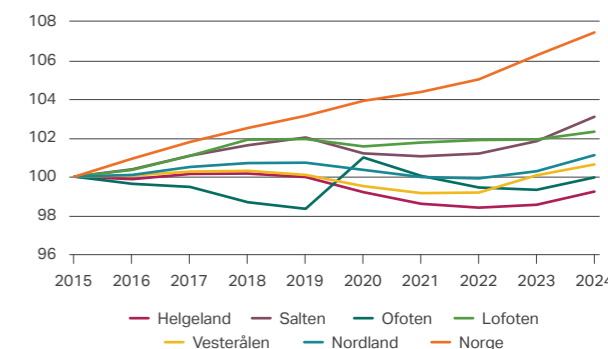

byggere. Ofoten har gjort et hopp til 24.970 innbyggere, og dermed passert Lofoten med sine 24.738 innbyggere.

Salten hadde den største befolkningsveksten i løpet av 2023 med 1.038. Nest høyest vekst var det Helgeland som sto for med 533. Vesterålen og Ofoten hadde en vekst på

henholdsvis 171 og 160, mens Lofoten hadde lavest vekst med 95.

Befolkningsutvikling per region

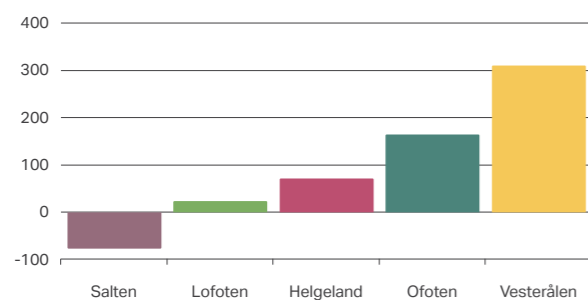
Befolkningsutviklingen i Nordland har hatt en svak utvikling de siste 10 årene, med en vekst på 1 prosent. Til sammenligning har veksten nasjonalt vært på nærmere 7,5 prosent i samme periode. Av regionene i Nordland er det Salten som har hatt den høyeste veksten, med 3 prosent. Lofoten følger etter med en vekst på om lag 2,5 prosent, og Vesterålen med en vekst på 0,6 prosent. Både Helgeland og Ofoten har hatt negativ utvikling, med et fall på 0,5 prosent. Etter koronapandemien ser man at Nordland har hatt en negativ befolkningsutvikling. Hadde det ikke vært for innvandrere ville fylket fremdeles hatt nedgang i folketallet. Til sammenligning har landet som helhet hatt en betydelig vekst etter korona.

500 nye sysselsatte i 2023

I løpet av 2023 ble det skapt 500 nye jobber i Nordland, hvorav flesteparten kom til i Vesterålen med 312. Ofoten hadde en jobbskaping på 165, mens Helgeland vokste med 72. I Lofoten ble det skapt 24 nye jobber, mens det i Salten var et fall i antall jobber på 77. Det henger sammen med at Salten sysselsetter en stor andel innenfor bygg- og anleggssektoren og varehandelen, som nå opplever svakere

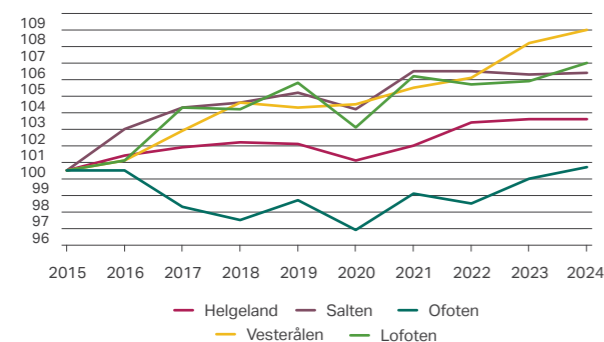
etterspørsel. I tillegg kan noe av nedgangen forklares ved nedleggelsen av kampflybasen i Bodø, som har bidratt til vesentlig sysselsetting.

Jobbskaping per region

I perioden 2015–2023 hadde samtlige av regionene i fylket, foruten Ofoten, en vekst i sysselsettingen. Vesterålen har hatt den sterkeste utviklingen med en vekst på nærmere 8 prosent, tett etterfulgt av Salten på 6 prosent. Lofoten hadde en vekst på 5,5 prosent, mens sysselsettingen på Helgeland økte med 3 prosent. Ofoten hadde en nedgang på 0,5 prosent i samme periode.

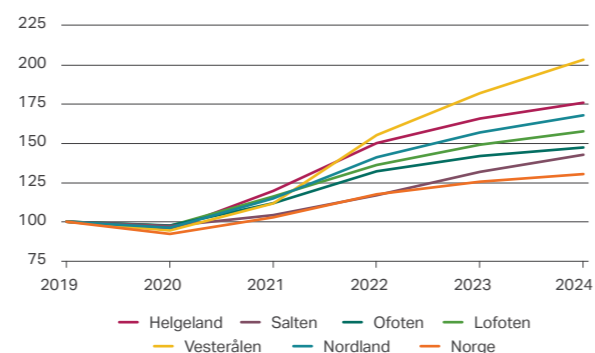
Sysselsetningsutvikling per region i Nordland

Nordlandsbedriftene økte omsetningen med 11 prosent
Omsetningen til bedriftene i Nordland økte fra 256 milliarder kroner i 2022 til 286 milliarder kroner i 2023. Det tilsvarer en økning i omsetningen på 11 prosent. Nok en gang har Nordland levert en sterkere vekst enn landsgjennomsnittet, som lå på 7 prosent.

Målt i omsetning hadde Helgeland den største økonomien med 96 milliarder kroner, Salten hadde 88 milliarder kroner, Vesterålen 50 milliarder kroner, og Lofoten og Ofoten hadde henholdsvis 25,4 og 25 milliarder kroner. Helgeland økte omsetningen mest fra 2022, med 9 milliarder kroner, fulgt av Salten og Vesterålen med om lag 7,5 milliarder. Lofoten økte omsetningen med 3 milliarder, mens Ofoten økte med i underkant av 2 milliarder.

Omsetningsutvikling per region

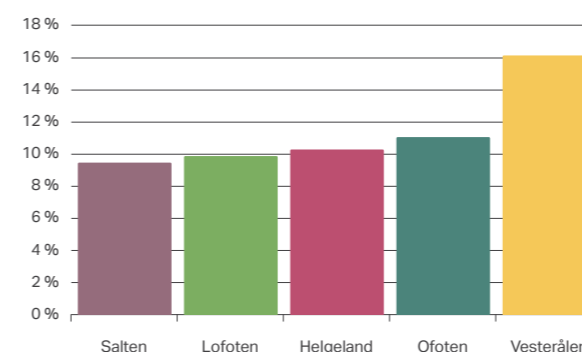

I et 5-årsperspektiv har Nordland hatt en vekst i omsetningen på 57 prosent. Vesterålen og Helgeland har hatt den sterkeste utviklingen, med en økning i omsetningen på henholdsvis 82 og 66 prosent. Deretter følger Lofoten med en vekst på 49 prosent, mens Ofoten har hatt en vekst på 42 prosent. Svakest utvikling i perioden var det Salten som sto for med en vekst på 32 prosent. Alle regionene lå likevel langt over nasjonalt gjennomsnitt, som var 26 prosent i samme periode. Prognosene fremover viser en mer utjevning til det nasjonale snittet.

I 2023 var det Vesterålen som var den mest lønnsomme regionen med en gjennomsnittlig driftsmargin på hele 16,2 prosent. Bak fulgte Ofoten og Helgeland med 11,1 og 10,3 prosent. Bedriftene i Lofoten og Salten hadde en gjennomsnittlig driftsmargin på 10 og 9,5 prosent. Driftsmarginen ble svekket i samtlige regioner sammenlignet med i 2022.

Bedriftene bidro til en verdiskaping på 25 øre per omsatt krone i 2023. Vesterålen og Lofoten sto begge for 27 øre, mens Ofoten hadde en verdiskaping på 26 øre per omsatte krone. Tilsvarende tall for Salten og Helgeland var 25 og 24 øre.

Næringslivets lønnsomhet målt ved driftsmargin

Regionmesterskapet 2023

Region og rangering	Vekst i omsetning siste 2 år	Driftsmargin siste 2 år	Verdiskaping siste 2 år	Vekst i sysselsetting siste 3 år	Befolkningsvekst siste 5 år	Vekst i unge innbyggere siste 2 år
1 (4) Vesterålen	1 (1)	1 (4)	1 (5)	1 (5)	2 (3)	4 (2)
2 (1) Salten	3 (4)	4 (3)	5 (2)	4 (3)	1 (1)	1 (1)
3 (2) Helgeland	2 (3)	3 (1)	4 (1)	2 (2)	4 (4)	3 (4)
4 (5) Ofoten	4 (2)	2 (5)	2 (3)	3 (4)	5 (5)	2 (5)
5 (3) Lofoten	5 (5)	5 (2)	3 (4)	5 (1)	3 (2)	5 (3)

Vesterålen klatrer til topps i rangeringen av årets vekstregion i Nordland. Utviklingen forklares særlig med sterkere vekst i omsetningen og lønnsomheten for bedriftene i regionen. Regionen har også hatt en bedre utvikling i sysselsettingen enn resten av regionene.

Svakere lønnsomhet og nedgang i sysselsettingen er det som gjør at Salten ikke tar førsteplassen i år. Salten gjør det derimot sterkest når det gjelder befolkningsveksten, både totalt og blant de unge.

Helgeland havner på en delt andreplass med Salten i årets rangering. Regionen har hatt den sterkeste veksten i verdiskapingen, i tillegg til den nest beste omsetningen av regionene. Også sysselsetningsveksten har vært god på Helgeland. Sterk befolknings- og sysselsetningsvekst forklarer utviklingen, i tillegg til den nest beste lønnsomheten av regionene.

Årets vekstregion 2023

Indeks Nordland sammenligner hvert år utviklingen i Nordlands regioner og rangerer dem i forhold til utviklingen de har hatt.

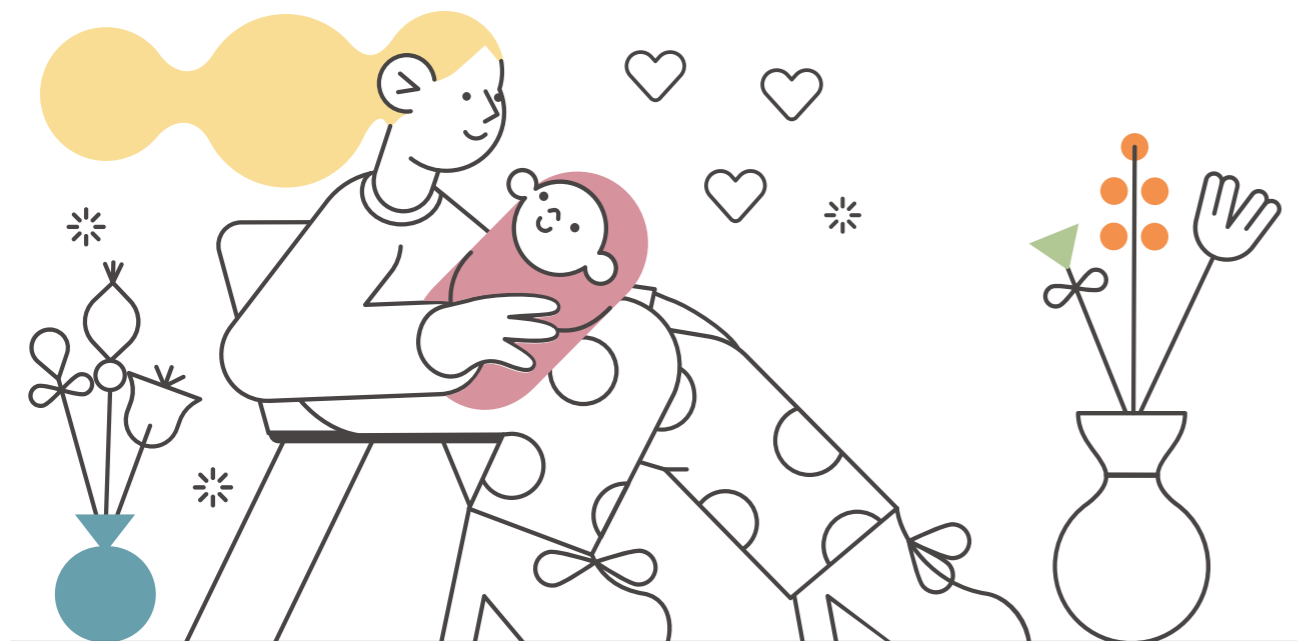
Kriteriene er: regionens vekst i omsetning (prosent) de siste 2 år, regionens driftsmargin siste 2 år, regionens verdiskaping siste 2 år, vekst i sysselsetting (prosent) siste 3 år, vekst i befolkning siste 5 år, og vekst i unge personer (under 30 år) siste 2 år. Regionene rangeres fra 1 til 5 på hver indikator, der 1 gis til regionen med best utvikling og 5 til regionen med svakest utvikling. Regionen med lavest poengsum er best i Nordland. Tall i parentes er rangering i fjorårets utgave.

Ofoten går opp en plass i år, og havner på fjerdeplass. Regionen hadde den svakeste befolkningsutviklingen av alle regionene, samt lavest vekst i omsetningen siste 2 år. Samtidig kan regionen vise til den nest beste veksten blant unge innbyggere.

Lofoten faller til den nederste plassen på rangeringen. Regionen hadde den svakeste utviklingen i både omsetning og lønnsomhet, i tillegg til den svakeste sysselsetningsveksten.

Folkeveksten fortsetter

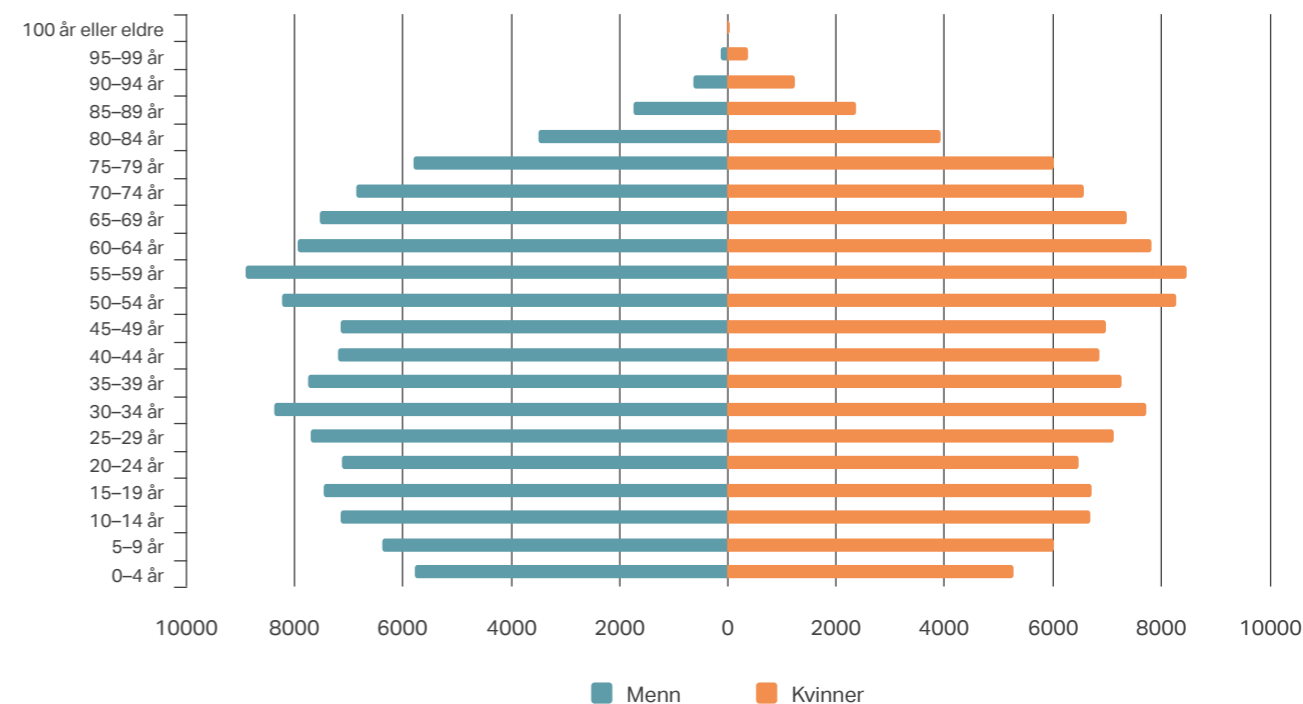
Befolkningen i Nordland økte med nærmere 2.000 innbyggere i 2023, og ved inngangen til 2024 var det registrert 243.081 nordlendinger. Igjen ser man at det er innvandring av ukrainske statsborgere som bidrar til veksten.

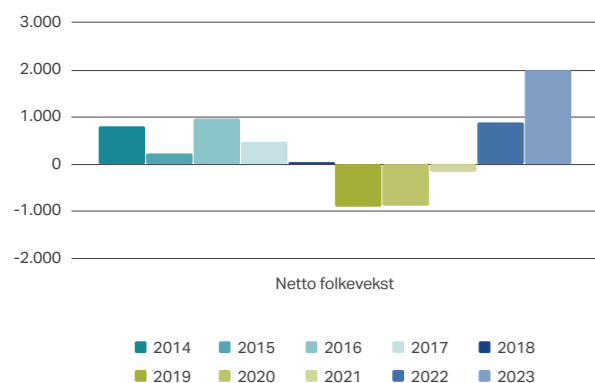

Første kvartal 2024 var det registrert 123.222 menn og 119.859 kvinner i Nordland. Aldersfordelingen er relativt lik for kvinner og menn.

I aldersgruppene 0–29 år var det omtrent 3.000 flere menn enn kvinner, mens det for de høyeste aldersgruppene, fra 75 år og oppover var det i overkant av 2.200 flere kvinner enn menn.

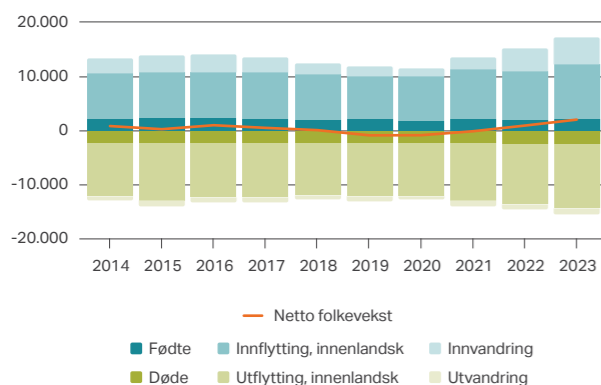
Befolkning etter alder og kjønn

Endring i befolkningen i Nordland

Det har kommet til om lag 3.500 innbyggere i løpet av de siste ti årene til Nordland, og veksten det siste året har ikke vært høyere siden 70-tallet. Aldri før har det kommet like mange flyktninger til fylket, i hovedsak som følge av krigen i Ukraina.

Til tross for at det har blitt født flere barn i løpet av det siste året, har Nordland fremdeles et fødselsunderskudd.

Befolkningsutvikling i Nordland

I løpet av de siste 10 årene har veksten i antall fødte vært lavere enn antall som døde. Det samme gjelder flytting innad i landet, tilflyttingen til Nordland har vært lavere enn utflyttingen og det gir en negativ innenlandsk nettoutflytting.

I 2023 ble det født 2.190 barn i Nordland, mens antall personer som døde var 2.432. Dette ga et fødselsunderskudd på 242. Nordland hadde positive fødselsoverskudd helt frem til 2018, men siden da har det vært underskudd (med unntak av i 2021).

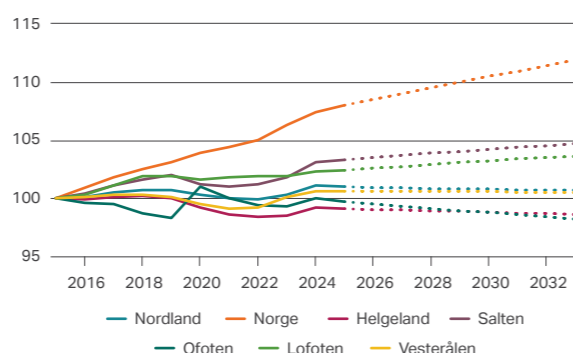
Fylket har også en negativ flyttebalanse (-1.707) mot de andre fylkene i Norge. I 2023 var det 10.177 som flyttet til fylket, mens 11.884 flyttet fra. Nivået på den negative flyttebalansen har de siste 10 årene ligget mellom 1.200 og 2.000 hvert år.

Det betyr at det er innvandring som bidrar til befolkningsveksten i fylket, og som trekker opp antallet nye innbyggere for 2023. Det var nærmere 5.067 som innvandret til Nordland fra utlandet, mens 1.119 flyttet fra Nordland til utlandet.

Hvordan ser befolkningsprognosene ut?

Nordland har hatt en relativt flat befolkningsutvikling på 1 prosent i perioden 2015–2024, mens veksten nasjonalt har vært på 7,5 prosent. Av regionene i Nordland er det Salten som kan vise til sterkest utvikling med en vekst på 3 prosent. Lofoten følger etter med en vekst på 2 prosent. Vesterålen har hatt en økning på 0,6 prosent, mens både Helgeland og Ofoten har hatt en nedgang i befolkningen på om lag 0,5 prosent.

Prognosene for de neste ti årene viser en svak vekst i befolkningen samlet for fylket. Ifølge SSB sine framskrivninger vil Nordland ha en økning på om lag 0,7 prosent. Landet som helhet forventes derimot en vekst på om lag 13 prosent. Av regionene i Nordland forventes det at både Salten og Lofoten øker befolkningen med om lag 5 og 4 prosent, mens Vesterålen forventes en vekst på 0,5 prosent. Resterende regioner drar fylkessnittet ned med forventet fall i befolkningen.

Befolkningsutvikling og prognose (2015–2033)

Positiv utvikling for både sentrums- og omlandskommuner

Hele 32 av fylkets 41 kommuner hadde befolkningsvekst i 2023.

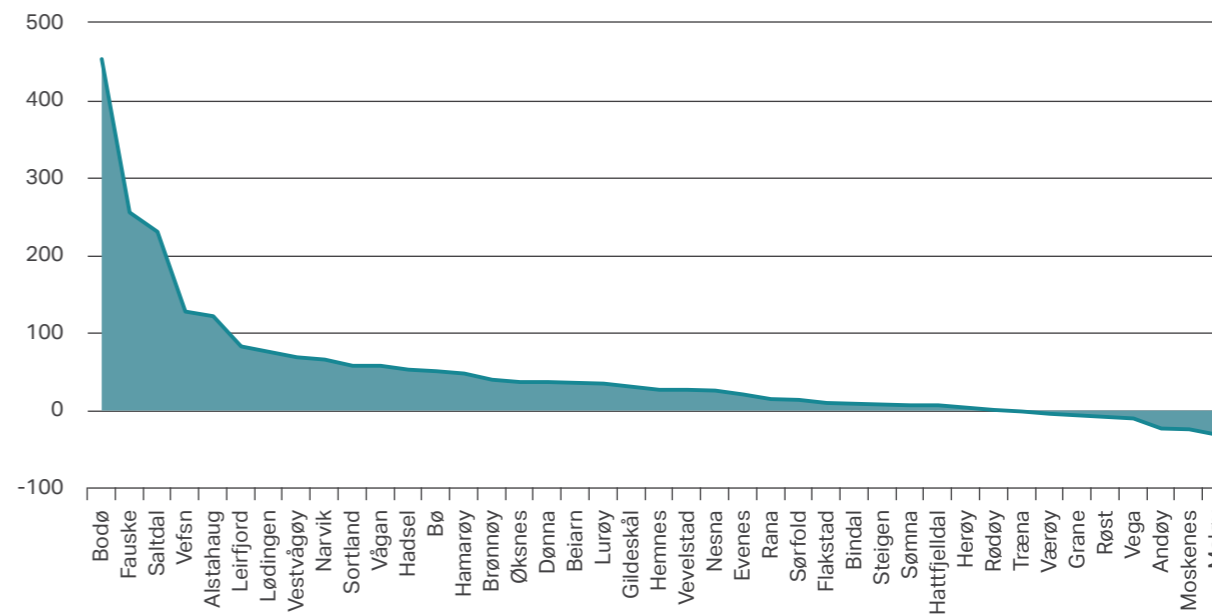
Befolkningsveksten var størst for Bodø, Fauske, Saltdal, Vefsn og Alstahaug. Samlet sto disse fem kommunene for 60 prosent av folkeveksten i 2023. Bodø alene sto for 23 prosent av veksten. Det var Træna, Værøy, Grane, Røst, Vega, Andøy, Moskenes og Meløy som hadde fall i befolkningen. Størst var nedgangen for Moskenes og Meløy med henholdsvis 25 og 32 færre innbyggere.

Av kommunene i Nordland, defineres 10 som sentrumskommuner (Alstahaug, Bodø, Brønnøy, Fauske, Narvik, Rana, Sortland, Vefsn, Vestvågøy og Vågan). Resterende kommuner defineres som omlandskommuner. Den prosentvise fordelingen av innbyggere i sentrumskommuner og omlandskommuner har vært relativt stabil over de fem siste årene, og over 70 prosent av nordlendingene bor i sentrumskommuner. En gjenganger har vært at veksten

i befolkningen tilskrives sentrumskommuner, men i 2023 kom veksten også for omlandskommunene. Av de om lag 2.000 nye innbyggerne i Nordland, kom 700 i omlandskommuner og 1.300 i sentrumskommuner. En viktig forklaring til denne utviklingen er bosetning av innvandrere.

Av omlandskommunene var veksten størst for Saltdal, Leirfjord og Lødingen med henholdsvis 230, 82 og 75 nye innbyggere. For sentrumskommunene var det tilsvarende Bodø, Fauske og Vefsn med en vekst på 453, 255 og 127 nye personer.

Ser man på den prosentvise folkeveksten fra 2022–2023, var den fremdeles størst for Vevelstad og Saltdal med en vekst på 6 og 5 prosent, men for de litt mindre kommunene hadde Beiarn en vekst på om lag 3,5 prosent. Det samme gjelder for Dønna, Bø og Lurøy som hadde en vekst på henholdsvis 2,6, 1,9 og 1,8 prosent.

Befolkningsutvikling i kommunene i Nordland

Flere nordlendinger i jobb

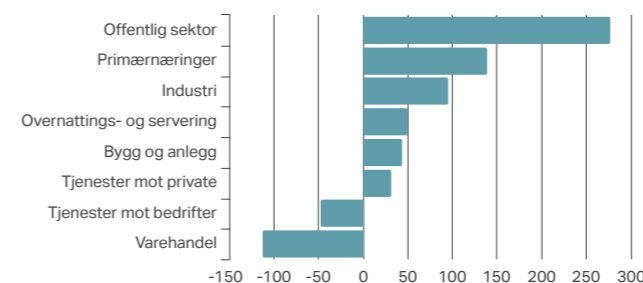
Ved utgangen av 2023 var det registrert 118.990 sysselsatte i Nordland, en økning på 0,4 prosent fra samme tidspunkt året før. Sysselsettingen i fylket gikk dermed opp med 500 personer.

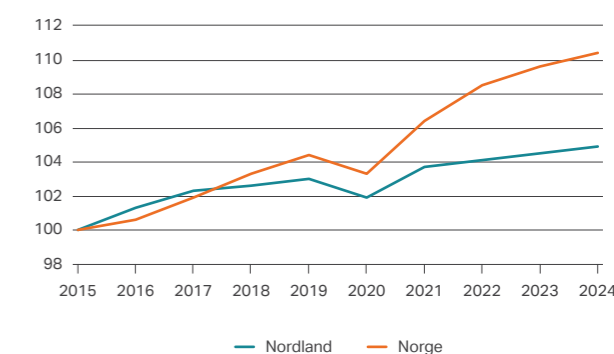
Jobbskapingen var høyest innenfor offentlig sektor, likt som den nasjonale utviklingen. I Nordland var jobbskapingen i offentlig sektor på hele 278. Nest størst var jobbskapingen innenfor primærnæringene, med en vekst på 140 personer. Industrien bidro med 96 flere, mens overnatting og servering hadde en økning på 50. Bygg og anlegg og tjenester mot private hadde en vekst på henholdsvis 40 og 32 flere sysselsatte, mens både tjenester mot bedrifter og varehandelen hadde en nedgang i antall sysselsatte på henholdsvis 47 og 112 personer. Totalt for privat sektor ble det dermed skapt 208 nye jobber i 2023.

I løpet av de siste 10 årene har antall sysselsatte i Nordland økt med i overkant av 5.100. Det utgjør en økning på om lag 5 prosent. Veksten har vært langt svakere enn den nasjonale veksten på 10 prosent.

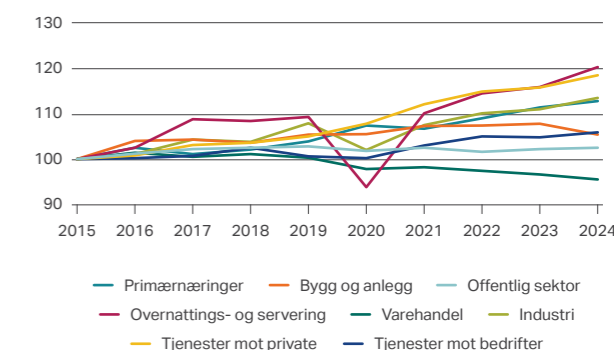
Jobbskaping per næring

Utvikling i sysselsetting Nordland og Norge i perioden 2015–2023, samt prognose for 2024

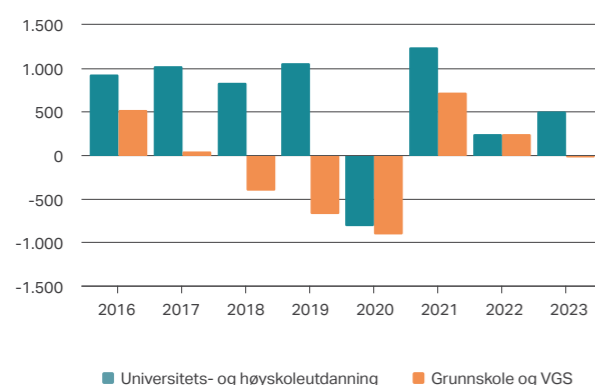

Sysselsettingsutvikling per næring

I perioden 2015–2023 har samtlige næringer, foruten om varehandelen, økt sysselsettingen. Varehandelen har i perioden hatt en nedgang på 0,3 prosent, og det ventes ytterligere nedgang som følge av befolkningens reduserte kjøpekraft og dermed redusert etterspørsel. I samme periode var det overnatting og servering, samt tjenester mot private som hadde størst økning i sysselsettingen med 15 prosent vekst. De fleste næringene i Nordland har gjort en innhenting etter korona, bortsett fra varehandelen. Det henger sammen med at det er færre fysiske butikker, folk handler mer på nett og flere av de sysselsatte som mistet jobbet innenfor varehandelen under pandemien, har ikke kommet tilbake til denne sektoren. Innhenting har vært spesielt god for overnatting og servering, men også industrien har økt sysselsettingen markant etter pandemien.

Jobbskaping etter utdanningsnivå

Jobbskapingen i Nordland har i perioden 2015–2023 vært positiv med en økning på i overkant av 3.000 nye jobber. I perioden har den største jobbskapingen kommet for sysselsatte med høyere utdanning, som alene har bidratt til over 5.000 nye jobber. For sysselsatte med grunnskole eller videregående skole har jobbskapingen vært negativ med over 400 færre jobber. De siste par årene er det de med høyere utdanning som har bidratt til jobbskapingen i fylket.

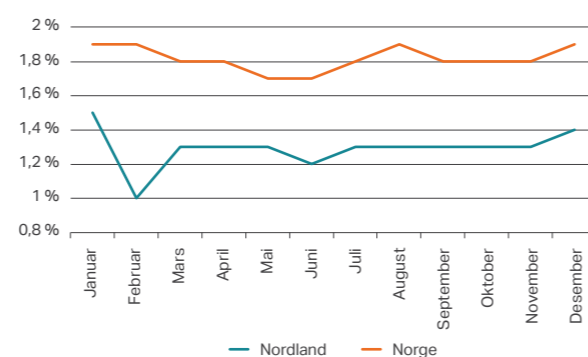
Nok et år med rekordlav arbeidsledighet

Etterspørselen etter arbeidskraft holdt seg på et høyt nivå gjennom hele 2023, til tross for urolige tider internasjonalt og svak kronekurs. Ledigheten hadde et snitt på 1,3 prosent i løpet av året og det ble utlyst i overkant av 25.000 stillinger i Nordland.

Arbeidsledigheten har vært på et historisk lavt nivå også nasjonalt, men landssnittet lå på 1,8 prosent gjennom 2023. Ledigheten forventes å øke noe gjennom 2024 som følge av renteøkningene som påvirker økonomien, samt at flere ukrainere registrerer seg som arbeidssøkere etter hvert som de gjennomfører språkkurs.

Utvikling i helt ledige i prosent av arbeidsstyrken

Januar til desember 2023

I januar 2024 økte ledigheten til 1,6 prosent i Nordland, det tilsvarte 2.024 helt ledige. Av disse var hele 42 prosent innvandrere fra Ukraina. I tillegg kom var det 856 delvis ledige og 602 arbeidssøkere på tiltak. Til tross for økningen ved inngangen av året, ser man ikke tegn til oppbremsing i arbeidsmarkedet, men man er helt avhengig av et godt samarbeid med næringslivet for å integrere innvandrere på en god måte i norsk arbeidsliv.

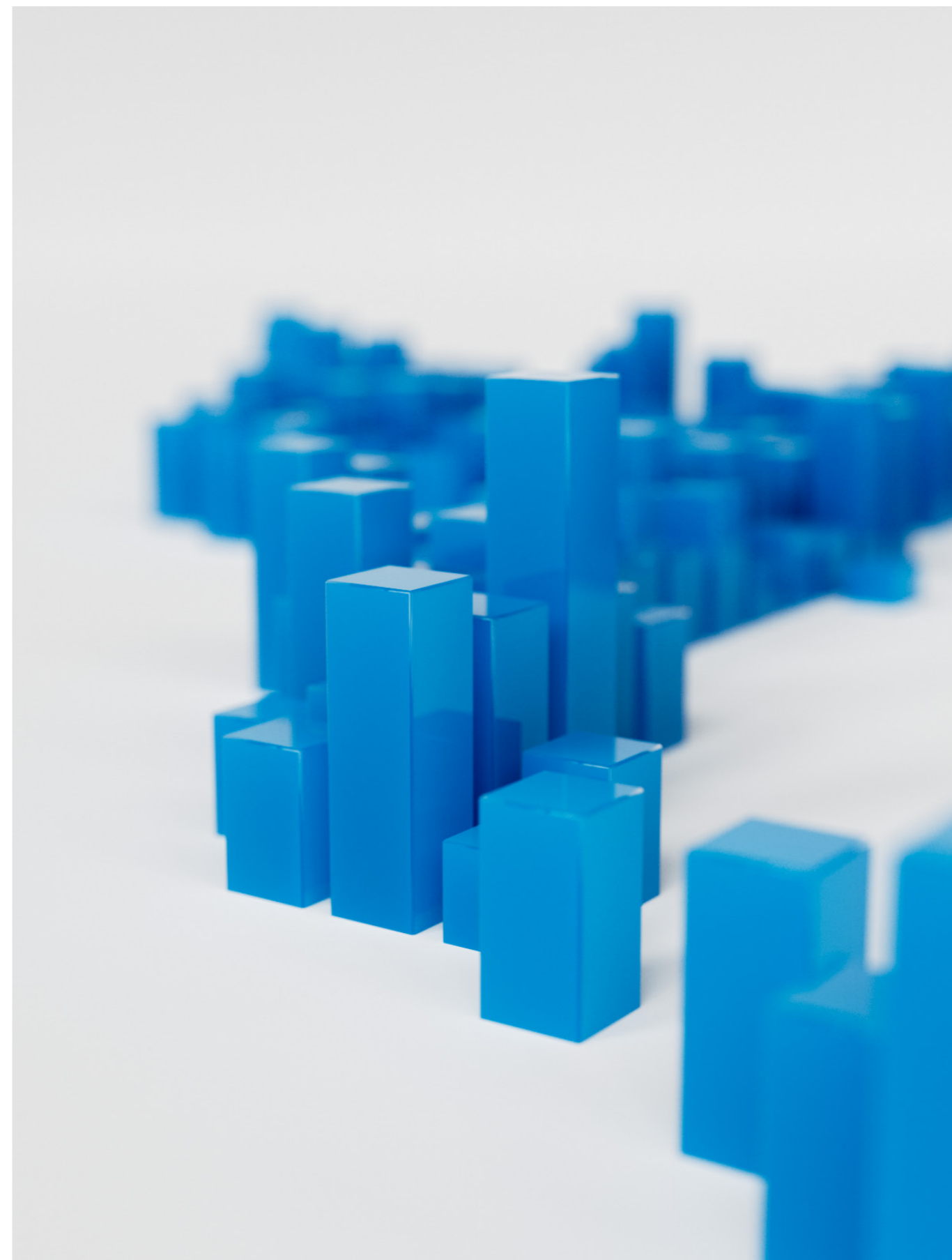
14 av fylkets kommuner hadde 1,5 prosent helt ledige eller lavere ved inngangen av året. Lavest ledighet var det i Evenes kommune med 0,6 prosent helt ledige, mens Moskenes hadde fylkets høyeste ledighet på 4,9 prosent. I de større bykommunene hadde Bodø en ledighet på 1,4 prosent, Rana 1,4 prosent, Narvik 1,5 prosent og Vefsn 1,2 prosent. Til sammenligning var ledigheten nasjonalt 2,1 prosent.

Det blir stadig flere unge ledige under 30 år, og i januar 2024 var over 600 av de helt ledige i denne aldersgruppen. Delvis skyldes dette nedgangen i bygg og anlegg, der mange i denne aldersgruppen arbeider, men en av hovedårsaken er at mange i denne aldersgruppen er under utdanning og prøver å få seg deltidsjobb ved siden av studiene.

Prognoser for 2024

Det forventes videre vekst i sysselsettingen inn i 2024, og prognosene for året viser en økning i antall sysselsatte på om lag 350 i Nordland. En del av årsaken til høyere sysselsetting er at man kan forvente at ukrainske flyktninger i større grad vil bli integrert i arbeidslivet i løpet av året, samt at aktiviteten i næringslivet er høy.

Det vil likevel variere en del blant de ulike næringene, som følge av svakere konjunkturer for flere næringer. Både for varehandelen og bygg og anlegg ventes det en nedgang i sysselsettingen, mens det for resterende næringer ventes en økning. Størst vil veksten være for industrien, tjenester mot bedrifter og offentlig sektor. Totalt ventes det dermed en noe svakere økning i antall sysselsatte for inneværende år, sammenlignet med økningen i 2023.

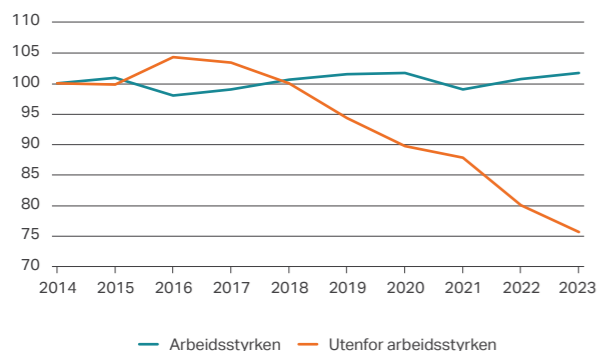

Unge utenforskap

Av alle unge i alderen 15–29 år i Nordland, er 32 prosent utenfor arbeidsstyrken. Personer utenfor arbeidsstyrken er definert som personer som verken er sysselsatt eller arbeidsledig. De som inngår i arbeidsstyrken, er både de sysselsatte og de arbeidsledige. Disse anses som yrkesaktive, altså personer med tilknytning til arbeidsmarkedet.

Gjennom den siste tiårsperioden er antall unge mennesker i fylket som står utenfor arbeidsstyrken redusert med en fjerdedel. Dette tilsvarer 4.400 personer, 800 av disse det siste året. Samme tiårsperiode har arbeidsstyrken vokst med litt mindre enn 500, slik at differansen på 3.900 representerer befolkningsnedgang blant de mellom 15 og 29 år.

Utvikling i arbeidsstyrkestatus: I og utenfor arbeidsstyrken (alder 15–29 år)

En annen definisjon av utenforskap er NEET. NEET er et akronym som brukes om unge mennesker som står utenfor både arbeid, utdanning og opplæring (Not in Education, Employment or Training). Dette betyr de som er:

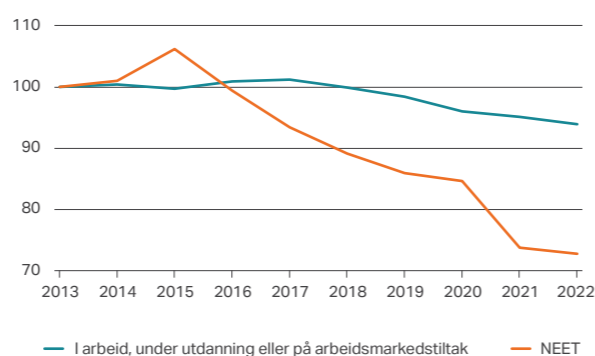
- registrert arbeidsledig
- mottakere av arbeidsavklaringspenger/uføretrygd
- andre som verken er sysselsatt, under ordinær utdanning eller deltar på arbeidsmarkedstiltak

I Nordland er NEET-andelen blant de unge 8,9 prosent. Dette er mer eller mindre uendret fra året før, men ned fra 11,3 prosent for ti år siden. Til sammenligning er NEET-andelen for hele landet på 9,5 prosent, ned fra 11,1 prosent de siste ti årene.

Brutt ned på regionsnivå er det Lofoten som har den høyeste NEET-andelen, med 10,1 prosent. Samtidig har også Lofoten den høyeste andelen unge i arbeid, med 68 prosent.

Utvikling i arbeidsstyrkestatus: NEET og resten av befolkningen (alder 15–29 år)

*NEET = Not in Education, Employment or Training. Indeks (2013=100)

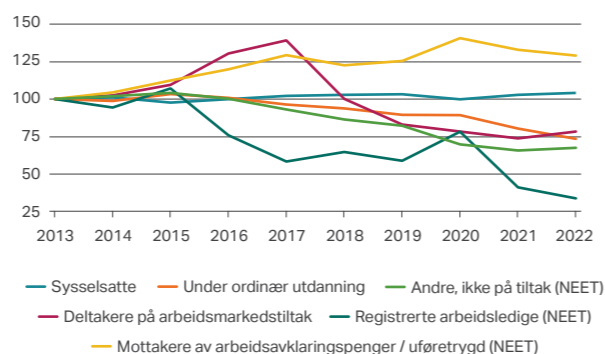

Lavest andel har Helgeland og Salten, med 8,5 prosent. NEET-andelen blant unge går ned i alle Nordlands regioner, og nedgangen er på mellom 1,9 og 2,7 prosentpoeng i de forskjellige regionene de siste ti årene.

Selv om NEET er redusert de siste årene, har den delen som er mottakere av arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd økt. Det er også færre som er under ordinær utdanning.

Arbeidsstyrkestatusen er relativt likt fordelt når man ser på kvinner og menn. Det er litt flere sysselsatte menn (52,4 prosent) i alderen 15–29 år, enn kvinner (47,6 prosent). Det er flere kvinner enn menn som mottar arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd. 54,9 prosent av kvinnene mottar arbeidsavklaringspenger. Når det gjelder registrerte arbeidsledige i denne aldersgruppen, er 66,4 prosent menn.

Utvikling i arbeidsstyrkestatus i Nordland (alder 15–29 år) Indeks (2013=100)

Lønnsforskjeller i Nordland

Gjennomsnittlig bruttoinntekt i Nordland var i 2022 på 510.000 kroner, litt lavere enn landssnittet som var på 550.000 kroner. Det er stor spredning i lønnsnivåene i Nordland, og nærmere 160.000 kroner skiller kommunen med høyest gjennomsnittslønn fra kommunen med lavest. Øverst på

listen finner vi Lurøy med en gjennomsnittslønn på 568.000 kroner i 2022, tett etterfulgt av Bodø og Røst med henholdsvis 545.000 kroner og 532.000 kroner. På bunnen av lønnslisten ligger Beiarn, Hattfjelldal og Bindal med henholdsvis 411.000 kroner, 435.000 kroner og 448.000 kroner.

Høyest snittlønn		Lavest snittlønn	
Lurøy	568.100	Beiarn	411.000
Bodø	544.500	Hattfjelldal	434.800
Røst	532.400	Bindal	448.000
Værøy	529.600	Grane	453.700
Moskenes	521.600	Nesna	454.900
Andøy	518.900	Sørfold	461.100
Øksnes	517.300	Hemnes	462.100
Flakstad	515.300	Lødingen	465.100
Narvik	513.900	Hamarøy	465.300
Evenes	512.600	Vega	469.200

Et fellestrekk for de kommunene med høy gjennomsnittslønn er at det er kommuner med næringsstruktur knyttet tett opp mot sjømat, offentlige og administrative funksjoner, som Bodø, Røst, Værøy, Øksnes og Narvik (som alle ligger blant topp ti). Samtidig kan kommuner med mer avsidesliggende geografisk plassering, som Hattfjelldal og Beiarn, oppleve lavere gjennomsnittslønninger som et resultat av et begrenset arbeidsmarked. Det kan også skyldes nærings sammensetning, og hvorvidt man har behov for spesialkompetanse som krever høyere lønn.

Lønnsgapet er fremdeles stor mellom kvinner og menn

Menn i Nordland tjente i snitt over 150.000 kroner mer enn kvinner i 2022. Det betyr at kvinner tjente omtrent 76 prosent av det menn tjente, over 10 prosent lavere enn snittet for kvinner i landet som helhet. Også her ser man at forskjellene mellom de ulike kommunene er store, og forskjellene mellom

kvinner og menn ligger i intervallet 24.000–268.000 kroner i Nordlandskommunene. I ytterpunktene ligger Evenes og Røst. I Evenes er kvinner og menn mest likestilt, og minst på Røst.

Lønnsgapet mellom kvinner og menn blitt stadig mindre de siste 20 årene, og forskjellene har flere naturlige årsaker. En av forklaringene er at flere kvinner enn menn jobber i offentlig sektor, spesielt innen pleie- og omsorgsyrkene, hvor lønnsnivået er lavere enn for mange yrker i privat sektor der menn gjerne er overrepresentert. Noe av forklaringen er også at flere kvinner enn menn jobber deltid, i snitt jobber kvinner 10 prosent mindre enn menn. Siden deltidsstillinger ofte er lavere lønnet enn heltidsjobber, trekkes også snittet for kvinner ned. Alderssammensetning vil også påvirke lønnsnivået, det er beskrevet nærmere i artikkelen «aldersbombe i enkelte yrker?».

Aldersbombe i enkelte yrker?

Indeks Nordland har beregnet gjennomsnittsalderen for alle yrker i Nordland (med mer enn 200 sysselsatte). Ikke så overraskende er det stor variasjon mellom yrkene, og mellom kjønnene i de forskjellige yrkene. Enkelte yrker har høy gjennomsnittsalder, og en stor andel av arbeidsstokken skal erstattes de nærmeste årene. Kombinasjonen av stramt arbeidsmarked og svak tilgang på utenlandsk arbeidskraft kan by på problemer når man skal rekruttere enkelte yrkesgrupper.

En gjennomsnittlig arbeidstaker i Nordland er 42,7 år, hvor mennene (43 år) er noe eldre enn kvinnene (42,3 år). Gjennomsnittsalderen på de sysselsatte har vært stabil de siste ti årene. En rask aldrende befolkning og fortsatt stramt arbeidsmarked aktualiserer at flere må stå lengre i jobb skal tjeneste- og velferdstilbud opprettholdes.

Mange seniorer i transport og lederyrker

Bussjåfører har den høyeste gjennomsnittsalderen med nærmere 59 år. Dette betyr at en svært stor andel av de sysselsatte er nær eller har passert pensjonsalder. De ni påfølgende yrkene med høyest gjennomsnittsalder er knyttet til ulike lederfunksjoner, hvor erfaring ofte vil være en betingelse for å få jobben. Dette inkluderer administrerende direktører, ledere av utdanning og undervisning, ledere av logistikk og transport osv.

Ser man bort fra ulike lederstillinger er vaktmestere (53,5 år), og spesialsykepleiere (53,3 år) høyt oppe på listen.

Tabellen øverst til høyre viser yrkene med høyest gjennomsnittsalder i Nordland. I tabellen er typiske lederyrker slått i lag.

Samlet sysselsetter disse yrkene over 13.000 personer i Nordland. Av yrker som sysselsetter mange, og samtidig har høy gjennomsnittsalder finner man blant annet lektorer i videregående skole (52,2 år). I mange yrker vil naturlig avgang være en måte å ta ned antall sysselsatte, i de tilfellene behovet ikke lengre er like stort. I andre yrker må dagens sysselsatte helst stå så lenge så mulig i arbeid, siden tilgjengeligheten på ny arbeidskraft er dårligere.

	Gjennomsnittsalder
Bussjåfører og trikkeførere	58,8
9 ulike lederyrker	53–56
Vaktmestre	53,5
Spesialsykepleiere	53,3
Regnskapsførere	52,4
Andre yrker innen offentlig forvaltning	52,4
Lektorer mv. (videregående skole)	52,2
Høyere saksbehandlere i offentlig og privat virksomhet	51,8
Dekksoffiserer og losere	51,4
Elkraftingeniører	51,3
Sjefssekretærer	51,3
Saksbehandlere innen sosiale ytelser	51,2
Sivilingeniører (bygg og anlegg)	51,0

Lave kompetansekrav trekker ned gjennomsnittsalder

I andre enden av skalaen finner man menige i Forsvaret med den desidert laveste gjennomsnittsalderen (28,1 år). På plassene ovenfor er det i stor grad yrker som i ikke krever utdanning, slik som servitører, gatekjøkken- og kafemedarbeidere, samt butikkmedarbeidere.

Tabellen viser yrkene med lavest gjennomsnittsalder i Nordland.

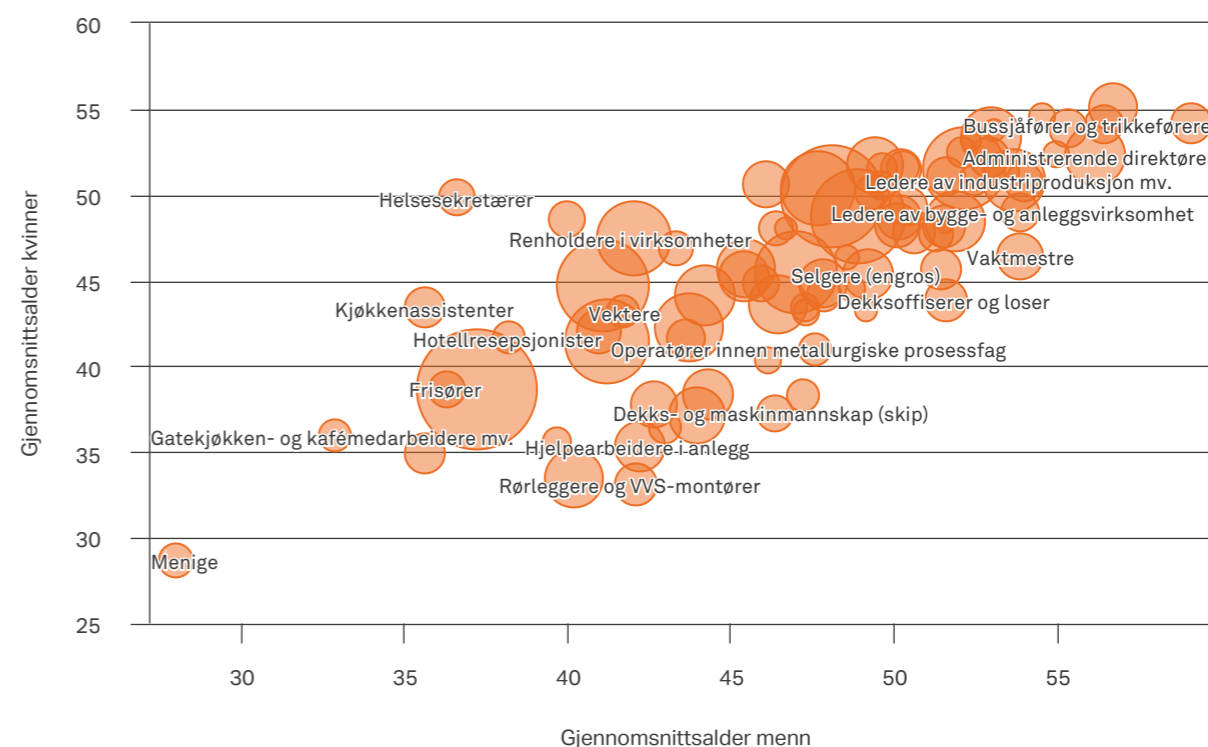
	Gjennomsnittsalder
Rørleggere og VVS-montører	41,8
Kokker	41,6
Andre pleiemedarbeidere	41,4
Hotellresepsjonister	40,6
Elektrikere	39,9
Uoppgitt / yrker som ikke kan identifiseres	39,8
Frisører	38,6
Melke- og husdyrprodusenter	38,3
Butikkmedarbeidere	38,1
Gatekjøkken- og kafémedarbeidere mv.	35,2
Servitører	35,2
Menige	28,1

Forskjell mellom menn og kvinner

Innad i de enkelte yrkene kan det være stor forskjell på gjennomsnittsalderen for menn og kvinner. For dekk- og maskinmannskap er mennene i gjennomsnitt 9 år eldre enn kvinnene. Det samme gjelder for rørleggere, VVS-montører og ambulanspersonell.

Helsesekretærer, og skole- og kjøkkenassistenter havner i andre enden av skalaen, hvor kvinnene i snitt er henholdsvis 13, 8,6 og 7,8 år eldre enn mennene.

Gjennomsnittsalder i yrker etter kjønn

Næringslivet må ta grep for å sikre rekruttering

Med en stadig eldre arbeidsstyrke, står bedriftene overfor utfordringer med å sikre tilstrekkelig rekruttering i årene som kommer.

Bussjåfører, med en gjennomsnittsalder på nesten 59 år, illustrerer tydelig behovet for rekruttering i transportsektoren. Samtidig viser lederfunksjonene, der gjennomsnittsalderen ligger mellom 53 og 56 år, at erfaring ofte er avgjørende.

For å møte denne utfordringen må næringslivet være proaktive i å tiltrekke seg unge talenter, samtidig som

de investerer i kompetanseoverføring fra erfarne ansatte til de nye generasjonene. Dette vil bidra til å opprettholde tjeneste- og velferdstilbudene, samtidig som det sikrer en jevn overgang i arbeidsstyrken.

Den betydelige aldersforskjellen mellom menn og kvinner innen visse yrker understreker behovet for å fremme likestilling og mangfold på arbeidsplassen.

Kort sagt krever den aldrende arbeidsstyrken en helhetlig tilnærming fra næringslivet, myndigheter og utdanningsinstitusjoner for å sikre en bærekraftig og inkluderende arbeidsstyrke i Nordland.

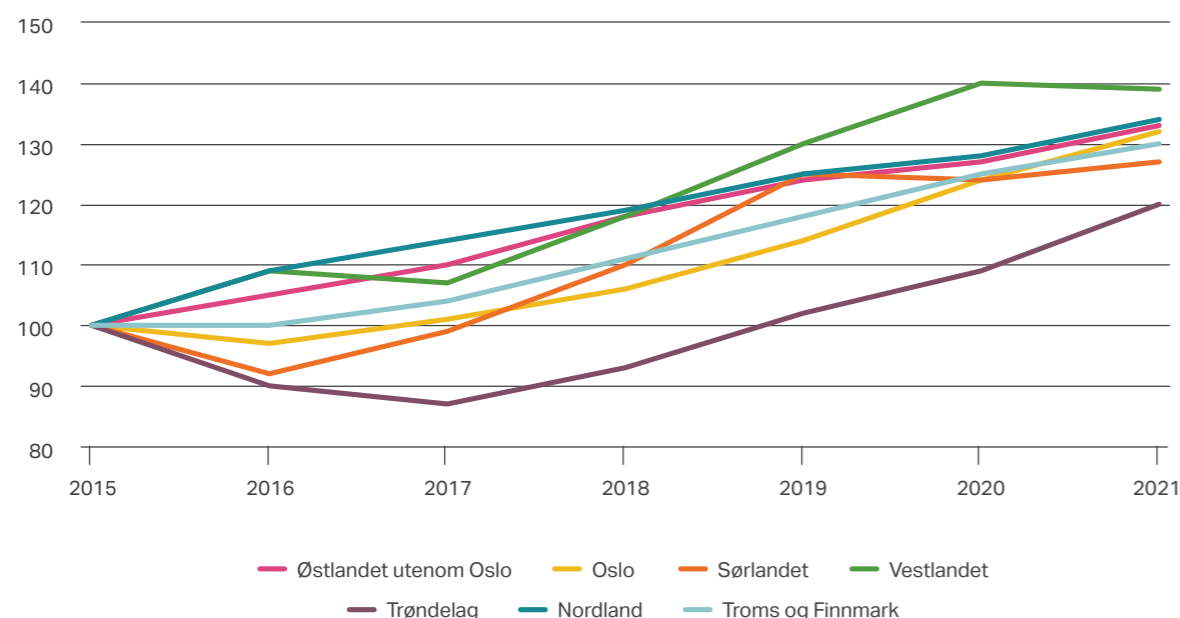
Tjener man egentlig på å flytte fra Nordland?

Er gresset grønnere på andre siden?

Hvorfor flytter så mange fra Nordland? Er det slik at om man flytter ut av Nordland, så vil inntektsutviklingen for de som velger å flytte på seg få seg et løft? Ved hjelp av registerdata på individnivå kan det være mulig å få et visst innsyn i dette.

Figuren viser inntektsutviklingen fram til 2021 for nærmere 110 tusen personer som hadde arbeidssted i Nordland i 2015. Tallene inneholder altså bare personer som mottar lønnsinntekter som omfatter kontantlønn, skattepliktige naturalytelser og syke- og fødselspenger i løpet av kalenderåret. De andre regionene i figuren består av tilflyttere fra Nordland og inkluderer dermed ingen andre enn de som var med i utvalget for Nordland i 2015.

Inntektsutviklingen fram til 2021 for personer som hadde arbeidssted i Nordland i 2015

Andelen som blir igjen i Nordland synker dermed med årene enten på grunn av utflytting til andre deler av landet, utvandring, død, arbeidsledighet, pensjon og andre grunner til at man faller ut av inntektstallene. I 2021 er det under 80 tusen personer igjen av de opprinnelige 110 tusen personene i utvalget. Av de 110 tusen personene bodde eksempelvis 2.600 i Troms og Finnmark i 2021, mens litt over 10 tusen hadde falt ut av utvalget av ukjente grunner som kan inkludere at man går ut av arbeidsstyrken fordi man for eksempel pensjonerer seg, flytter ut av landet eller dør.

Ifølge tallene lønner det seg ikke nødvendigvis umiddelbart å flytte sett opp mot gjennomsnittsinntekten i Nordland i 2015. Mellom 2015 og 2016, var det kun de som begynte å jobbe på Vestlandet som klarte å holde tritt med Nordlendingene på 9 prosent inntektsvekst, med Østlandet utenom Oslo like bak på 5 prosent vekst. De som flyttet til Trøndelag reduserte sin inntekt med 11 prosent, de som flyttet til Sørlandet reduserte inntekten med 9 prosent, mens de som flyttet til Oslo gikk tilbake 3 prosent i inntekt.

Den svake inntektsutviklingen blant flytterne kan muligens forklares som en effekt av at flytterne er yngre og i større grad var i utdanning ved siden av jobb enn de som ble værende i Nordland. Av rundt 97 tusen personene som ble værende i Nordland var bare 14 prosent i utdanning, mens hele 47 prosent av de som flyttet til Trøndelag og 36 prosent av de som flyttet til Oslo var i utdanning i 2016, men også tilflytterne til Trøndelag som ikke var i utdanning hadde noe lavere inntekt enn gjennomsnittet i Nordland i 2015. Samtidig var også 36 prosent av flytterne til Vestlandet i utdanning, men det kan være forskjeller på hvilke utdanninger personene tar og hvilke næringer de får seg jobb i. Mange som flytter til Vestlandet havner i Stavanger hvor man kan anta at petroleumsnæringen tilbyr gode inntektsmuligheter. Det samme ser man med de som begynner å jobbe på sokkelen, Svalbard og Jan Mayen i 2016. Hele 41 prosent av disse var i en form for utdanning, men de

har likevel en god inntektsutvikling mye på grunn av lokalitetene og bransjene de går over til. Sokkelen er holdt utenfor figuren for å forbedre lesbarheten for de andre landsdelene.

I 2021 hadde de som ble værende i Nordland økt sin inntekt med 34 prosent fra 2015. Dette var 4 prosentpoeng høyere enn landsgjennomsnittet (ekskl. sokkelen). De som jobbet på sokkelen i 2021 hadde økt sin inntekt med 117 prosent sammenlignet med i Nordland i 2015. Svakest inntektsvekst hadde som flyttet til Trøndelag, med en gjennomsnittlig inntektsøkning på 20 prosent i 2015. I snitt hadde Nordlendingene i 2021 en inntekt på 563 tusen kroner og flytterne en gjennomsnittlig inntekt på 547 tusen kroner, men forskjellene er enda mindre mellom Nordland og enkelte landsdeler. Som eneste landsdel utenom sokkelen, så har de som jobber på Vestlandet i 2021 en gjennomsnittlig inntekt, som er høyere enn i Nordland på 585 tusen kroner.

Det kan dermed se ut til at det generelt sett lønner seg å bli boende i Nordland siden de har en høyere gjennomsnittlig inntekt mot landet ellers. Likevel er det relativt stor aldersforskjell mellom de som blir boende og de som velger å flytte på seg. En høyere alder på de boende kan si noe om at de har et godt fotfeste i arbeidslivet i Nordland og dermed ikke ser noen verdi av å bytte arbeidssted. De yngre flytterne er tidlig i karrieren sin og kombinerer kanskje jobb med studier. Deres flyttemotiver kan nok relateres til muligheter innen utdanning, arbeid og andre tilbud som kanskje ikke finnes i Nordland. Et godt eksempel på at flytterne drar fra Nordland for å investere i seg selv er de som flytter til Trøndelag hvor rundt 40 prosent var i utdanning i løpet av flytteåret. Nordlendingene i Trøndelag har en svak gjennomsnittlig inntektsutvikling sine to første år i regionen, men fra 2017 opplever de den bratteste inntektsøkningen av alle landsdeler og øker dermed sin inntekt med 39 prosent på kun fire år fra 2017 til 2021 (36 prosent mot snittet i Nordland i 2015).

Privatøkonomi under press?

Mange har tross god lønnsutvikling fått en strammere økonomi de siste årene, og for noen er det krevende å få endene til å møtes. Renten har blitt hevet av Norges Bank gjentatte ganger for å få bukt med den høye prisveksten. Nå ser det ut til at økonomien er i ferd med å kjøle seg ned etter den sterke renteøkningen.

Mot slutten av 2023 nådde styringsrenten 4,5 prosent, det høyeste nivået siden 2008. For personer med gjeld har de siste årene vært preget av fallende eller svært lave renter. Fra at styringsrenten var 0 under pandemien, har den blitt økt 14 ganger de siste to årene.

Den voksne befolkningen i Nordland hadde i snitt litt over 1,1 millioner kroner i gjeld i 2023. De lave rentene har muliggjort høyt låneopptak uten at belastningen av disse har hatt noen særlig negativ effekt på pengene man har hatt disponibelt til annen type konsum. I tråd med økt rente har folk også vært mer forsiktige med å ta opp mer lån. Ved den forrige rentetoppen i 2008 var gjelden i snitt 615 tusen. Det vil si at folk har nær doblet belåningen på disse årene.

Samtidig er det verdt å merke at det har vært en kraftig vekst i inflasjonen i samme periode. Dersom gjelden i 2008 omregnes til 2023-kroner så var nivået bare 20 prosent lavere da, enn i dag. Økte låneopptak har også

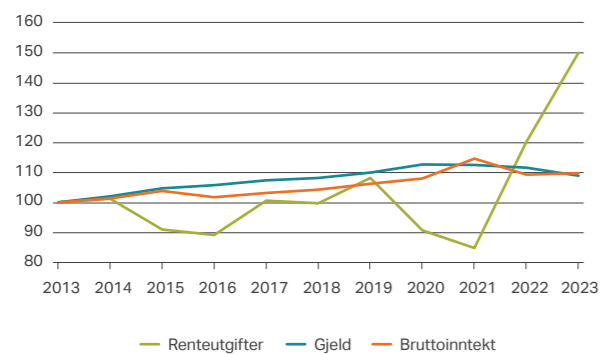
vært muliggjort gjennom lønnsvekst i samme periode. I 2023 var bruttoinntekten nær 550 tusen kroner. Lønnsveksten har vært nesten like sterk som for gjelden, men det er viktig å huske at gjelden er mer enn dobbelt så stor som inntekten.

Gjeldsgraden er et uttrykk for hvor stor den totale gjelden er sammenlignet med bruttoinntekten. Befolkningen i Nordland har en gjeld som er mer enn to ganger større enn inntekten i snitt. Sammenlignet med nivået i perioden 2016 til 2020 har gjeldsgraden falt de siste årene. Kombinasjonen av mer forsiktig låneopptak samtidig som det har vært gode lønnsoppgjør har bidratt til dette.

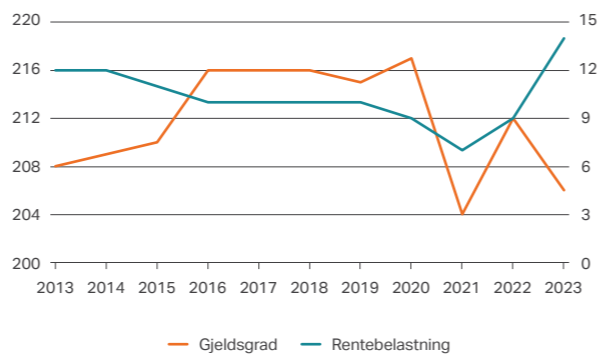
Rentebelastningen forteller noe om hvor mye av den disponible inntekten som går til å betale renter på lån. Til tross for betydelig vekst i låneopptakene har rentebelastningen vært fallende. De siste to års rentehevninger har imidlertid bidratt til å løfte nivået betraktelig, fra 8 til 14 prosent.

Indeksert utvikling i renteutgifter, gjeld og inntekter

Alle tall i 2023-kroner

Gjeldsgrad og rentebelastning i prosent

Kortbruket i Nordland har økt med 1,3 milliarder kroner

I snitt dro nordlendingene kortet for 19.350 kroner i måneden i fjor. Mens rogalendingene toppet listen med det høyeste kortforbruket på 19.918 kroner, var det trønderne som lå lavest med 18.410 kroner per måned. Nordland befant seg imidlertid nær landssnittet på 19.302 kroner per måned.

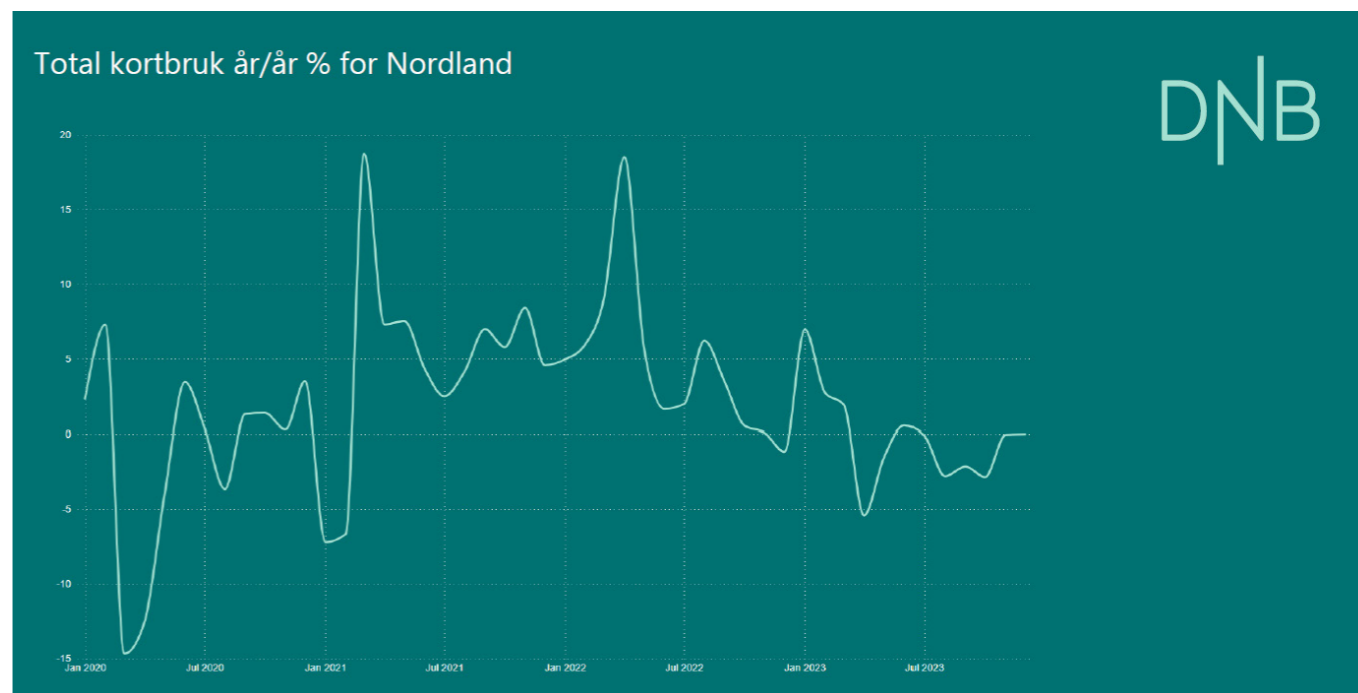
Det siste året har kortbruken blant nordlendingene økt med betydelige 4,6 prosent, ikke justert for prisvekst. En velkjent trend både nasjonalt og i Nordland er økende grad av netthandel. I Nordland har fysisk handel hatt en nedgang på 6 prosent sammenlignet med normalåret 2019. Mens netthandelen har økt med imponerende 86 prosent.

I 2022 utgjorde den totale kortbruken 41,7 milliarder kroner, mens den økte til om lag 43 milliarder kroner i 2023. Innen kategoriene varer og tjenester har det vært relativt stabile tall, med en økning fra 27,5 milliarder til 27,8 milliarder for varer, og 11,7 milliarder til 12,8 milliarder for

tjenester fra 2022 til 2023. Den fysiske handelen holdt seg stabil på 29 milliarder begge år, mens netthandelen økte fra 9,3 milliarder til 10,6 milliarder kroner samme periode.

Til tross for den økende netthandelen, er nordlendingene fremdeles mer tilbøyelige til å bruke kortene sine i fysiske butikker sammenlignet med resten av landet, med en økning på rundt 6 prosent i forhold til landssnittet. Interessant nok viser tallene at nordlendingene bruker 11 prosent mer på matbutikker og Vinmonopolet, mens utgifter til serveringssteder har gått ned med 22 prosent i forhold til resten av landet.

Samlet sett viser tallene en stadig økende trend i kortbruket i Nordland, drevet av både økt netthandel og fortsatt solid aktivitet i fysiske butikker. Med stadig skiftende handelsvaner fortsetter nordlendingene å tilpasse seg den digitale tidsalderens utfordringer og muligheter.

Hvor langt rekker inntekten når man skal kjøpe bolig?

Det er stor variasjon i boligprisene mellom kommunene i Nordland. Bodø har de høyeste med en snittpris på nær fem millioner kroner. I motsatt ende av skalaen finner man Bindal hvor boligene i snitt koster under én million kroner.

Årlig er det rundt 3.000 boligomsetninger i Nordland. 30 prosent av omsetningene var i Bodø kommune, med over 900. Færrest var det i Vevelstad med 3. Få omsetninger av boliger i enkelte kommuner er en utfordring for de som ønsker å flytte til kommuner, men også for de som skal flytte derfra. Det får derfor betydning for mobiliteten til befolkningen og arbeidskraften.

Det er ofte en sammenheng mellom boligpriser og i hvilken grad boliger omsettes. I kommuner med lave boligpriser er det vanligere at boliger benyttes som fritidsboliger i stedet for å omsettes eller leies ut på Airbnb (se egen sak). Dette er med på å forsterke utfordringene.

I hvilken grad veies høyere boligpriser i sentrale strøk opp av at husholdningene har høyere inntekt?

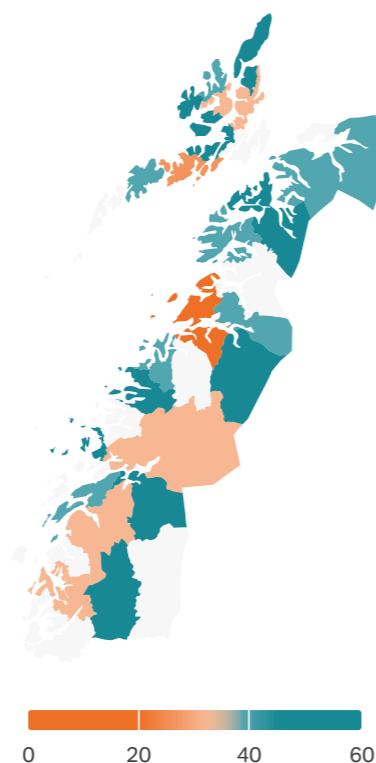
Inntektene til husholdningene varierer mye fra kommune til kommune, avhengig av næringsstruktur og ressursgrunnlag. Familiene i Bodø har den høyeste inntekten med nærmere 790 tusen kroner. Lavest er den i Værøy med 590 tusen.

For å gi et bilde på dette har man tatt utgangspunkt i husholdningsinntektene og delt disse på gjennomsnittlig kvadratmeterpris for omsatte boliger.

Årsinntekten til en vanlig husholdning i Bodø var nok til å dekke under 20 kvadratmeter av en brukt bolig. Til sammenligning rakk inntekten til husholdninger i Hamarøy og Grane til henholdsvis 53 og 50 kvadratmeter i disse kommunene. Det er ikke mulig å vise data for samtlige kommuner i Nordland.

Antall m² enebolig for årlig husholdningsinntekt

2022 median årlig husholdningsinntekt delt på gjennomsnittlig kvadratmeterpris for brukte eneboliger.

Kortere vei til boligdrømmen?

Boligmassen er også ulik fra kommune til kommune med tanke på størrelse og type bolig. I de mest befolkningstunge kommunene er det langt større innslag av leilighetsbygg enn i distriktskommuner.

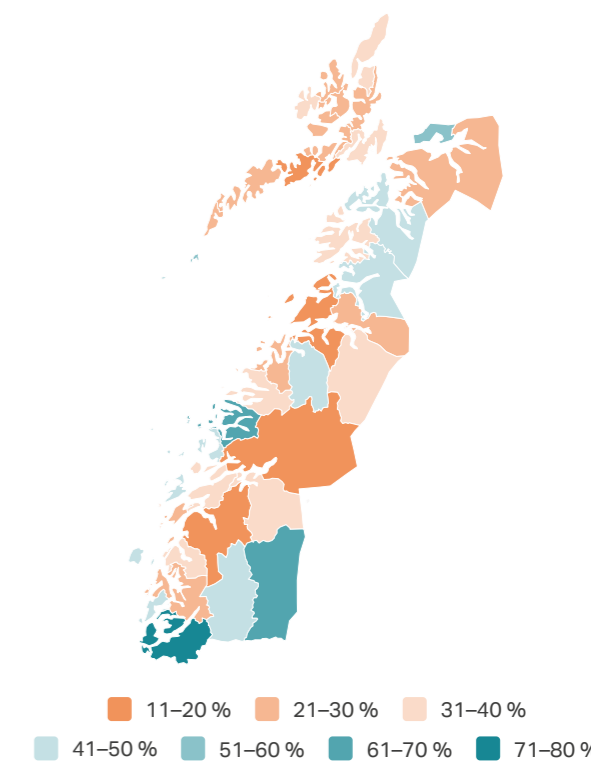
Ved å ta total kjøpesum for boliger i en kommune og deler på antall omsetninger får man den gjennomsnittlige boligprisen på kommunenivå. Som nevnt innledningsvis varierer den fra under én million kroner til fem millioner kroner i Nordland.

Deler man husholdningsinntekten på gjennomsnittlig salgspris i kommunene kan man si noe om hvor stor andel av boligprisen inntektene utgjør.

I Bindal dekte en vanlig families inntekt ett år nesten 80 prosent av gjennomsnittsprisen på omsatte boliger. I Rødøy og Hattfjelldal utgjorde det nærmere 60 prosent av boligprisen.

Lavest var den i Bodø med 16 prosent. Det er en helt klar sammenheng mellom befolkningsstørrelse og hvor mange prosent av en bolig man får kjøpt for en husholdningsinntekt. De påfølgende kommunene på listen er Vefsn, Rana, Vågan, Sortland og Narvik, alle med verdier på 19 til 21 prosent.

Hvor stor andel av en gjennomsnittsbolig får man for en husholdningsinntekt

Gründeraktivitet

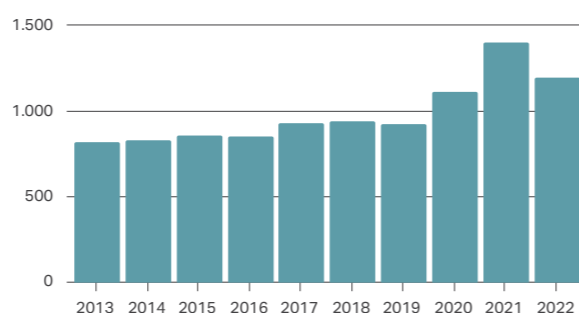
Oppstartsselskaper i Nordland

Det etableres flere nye bedrifter hvert år enn de bedriftene som opphører. Samtidig har man hatt en vekst i arbeidsplasser i Nord-Norge som har vært lavere enn resten av landet. Etableringen og overlevelsen av nye foretak er viktig for å sikre fremtidig vekst i næringslivet, og ikke minst viktig for sysselsettingen.

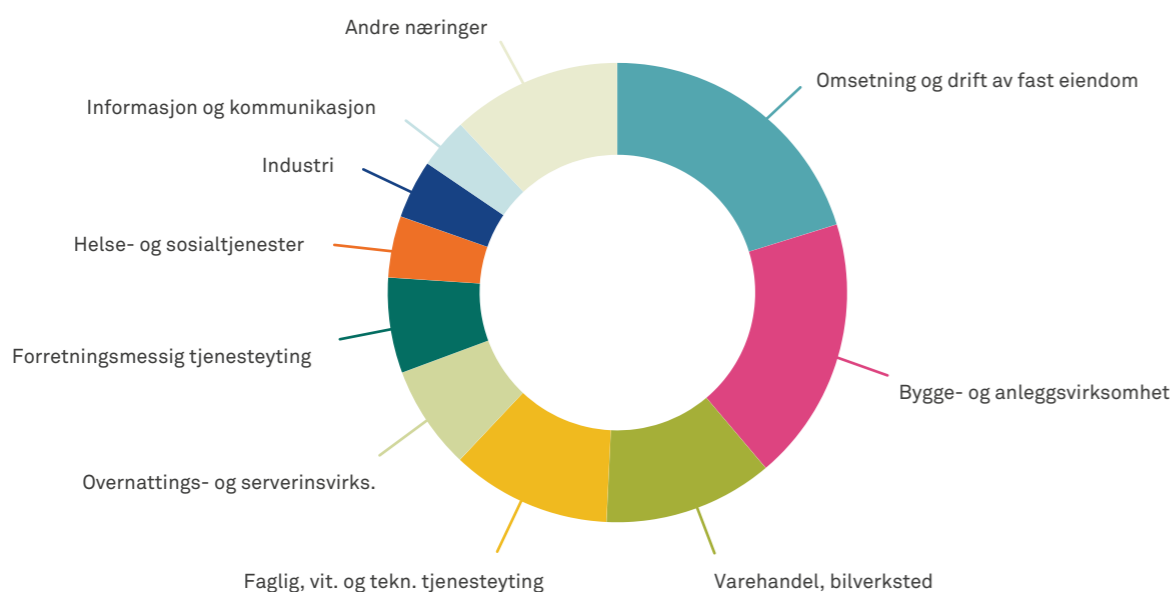
I Nordland ble det etablert 1.198 nye aksjeselskap (unntatt offentlig forvaltning og primærnæringene) i 2022. Det er en reduksjon på 14,7 prosent, eller 207 foretak fra 2021. Det er likevel det nest høyeste antallet i løpet av de siste ti årene. Rekordåret 2021 henger trolig sammen med korona-pandemien. Utviklingen kan skyldes at flere mistet jobben eller opplevde usikkerhet rundt egen jobbsituasjon, og dermed valgte å starte eget selskap.

Antall nye aksjeselskap per år i Nordland

2013–2022

Nye foretak i Nordland i perioden 2013–2021 fordelt på næring

Figuren viser næringsfordelingen blant nyetablerte aksjeselskap i perioden 2013 til 2021 i Nordland. Totalt var det registrert nær 11.000 aksjeselskap i perioden. Den største andelen utgjorde selskaper under bygge- og anleggsvirksomhet, samt bilverksteder, selskaper innenfor varehandel og faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting.

På landsbasis er overlevelsesraten for nyetablerte selskap etter ett år på 60 prosent, mens rundt 40 prosent er fortsatt i live etter fem år. I Nordland er tilsvarende tall for overlevelse 57 og 35 prosent.

Å overleve som nyetablert bedrift er med andre ord krevende, noe som gjenspeiles i tallene. Det er imidlertid forskjell på overlevelsen blant de registrerte foretakene. Gjennomsnittlig overlevelsesandel for foretak med lønns-takere ligger på 76 prosent etter ett år, og 42 prosent etter fem år. For foretak som har registrert aktivitet er gjennomsnittlig overlevelsesandel enda høyere, med 84 prosent etter ett år og 50 prosent etter fem år.

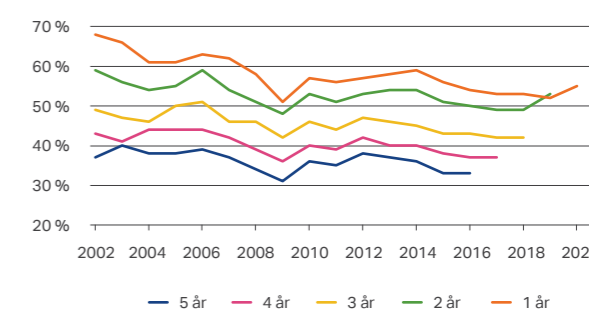
Overlevelsesandel blant nyetablerte selskaper i Nordland i perioden 2013–2021, etter alder og etableringsår

Registrerte foretak	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Gjennomsnitt
5 år	38 %	37 %	36 %	33 %	33 %						35 %
4 år	42 %	40 %	40 %	38 %	37 %	37 %					39 %
3 år	47 %	46 %	45 %	43 %	43 %	43 %	42 %				44 %
2 år	53 %	54 %	54 %	51 %	50 %	49 %	49 %	53 %			52 %
1 år	57 %	58 %	59 %	56 %	54 %	53 %	53 %	52 %	55 %		57 %
0 år	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Overlevelsesandelen for nyetablerte selskaper har vært relativt stabil de siste årene. Det synes likevel å være et fall i andelen som overlevde både første og påfølgende femte året etter etablering under finanskrisen. Til tross for gode offentlige støtteordninger, som trolig bidro til at nedgangen ikke var større. Det er en svak nedgang i perioden 2015 til 2018, men overlevelsesandelen ser ut til å øke fra 2019.

Selv med en vekst i antall nyetablerte selskap i Nordland, er veksten svakere enn for resten av landet. Det er flere som ønsker å legge til rette for økt gründeraktivitet, og nordnorske entreprenører har historisk vist seg sterke blant høyvekstbedrifter i form av hyppigere etableringer.

Overlevelsesandel blant nyetablerte selskaper i Nordland i perioden 2002–2021, etter alder og etableringsår

Næringslivet skyter fart

I 2023 omsatte bedriftene i Nordland for 285 milliarder kroner. Aldri før har omsetningen vært høyere.

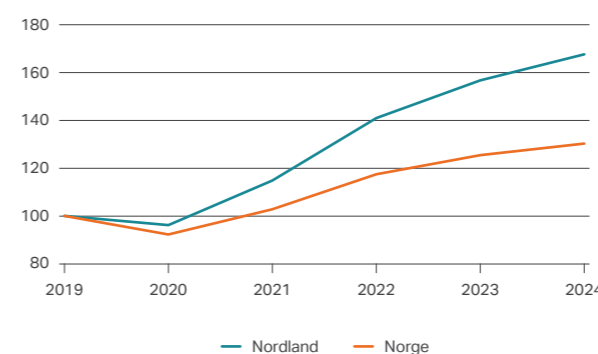

Omsetningsøkning på 11 prosent

Omsetningen til bedriftene i Nordland økte med 11 prosent i 2023, sammenlignet med året før. Nok en gang har Nordland levert en sterkere vekst enn landsgjennomsnittet, som lå på 7 prosent.

Over den siste femårsperioden har utviklingen i Nordland vært bedre enn landet som helhet med en vekst på 57 prosent, sammenlignet med landets 25 prosent.

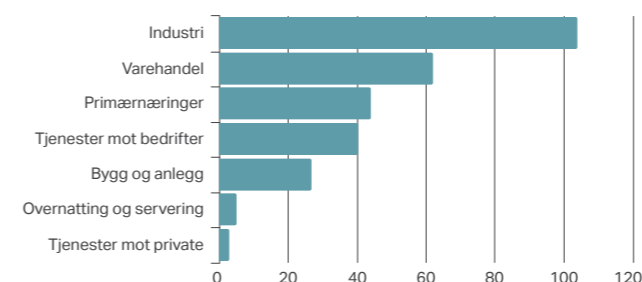
Utvikling i omsetning. Løpende kroner

Samtlige bransjer hadde en positiv utvikling siste år. Sett bort fra bygg og anlegg og tjenester mot bedrifter, hadde samtlige bransjer en vekst som var sterkere enn landsgjennomsnittet.

Omsetning per hovedbransje

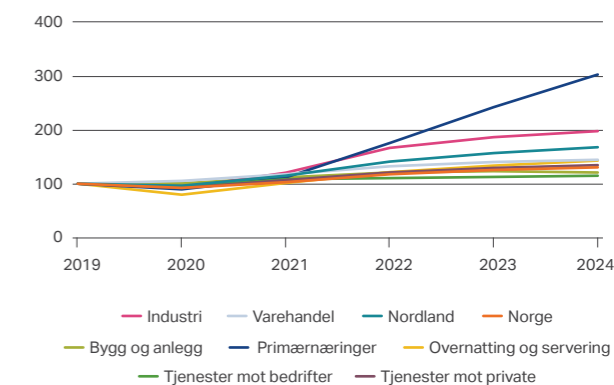
Milliarder kroner

Målt i omsetning var det industri som var den største næringen i 2023, med 104 milliarder kroner. Det tilsvarer en økning på 12 milliarder kroner fra året før, en vekst på 12 prosent. Det skyldes i stor grad prisvekst i markedet, og høye eksportinntekter. Varehandelen fulgte etter med en omsetning på 62 milliarder kroner, opp 4 milliarder kroner eller 6 prosent fra året før. Primærnæringene omsatte for 44 milliarder kroner, en økning på hele 38 prosent. Tjenester mot bedrifter nådde en omsetning på 40 milliarder kroner, opp 2 prosent. Bygg og anlegg sto for en omsetning for 26 milliarder kroner, omtrent på samme nivå som året

før med en økning på 2 prosent. Overnatting og servering nådde 5 milliarder kroner i 2023, opp 0,5 milliarder kroner eller 10 prosent fra året før. Tjenester mot private hadde en vekst i omsetningen i 2023 på 7 prosent, og endte på nesten 3 milliarder kroner.

Utvikling i omsetning per bransje

Fortsatt er det fiskeri og havbruk som er fylkets vekstmotor. De siste fem årene har primærnæringene (fiskeri, havbruk og skogbruk) hatt en vekst på hele 242 prosent, mot landets snitt på 25 prosent. Industri følger etter med en vekst på 86 prosent samme periode, mens varehandelen, overnatting og servering og tjenester mot private hadde en vekst på henholdsvis 40, 34 og 29 prosent. Tjenester mot bedrifter hadde den svakeste utviklingen med en vekst på 12 prosent i femårsperioden. Den svake kronekursen har bidratt spesielt godt for eksportindustrien, i tillegg har etterspørselen av norsk sjømat gitt nye omsetningsrekorder. I bygg og anlegg har betydelig lavere igangsetting av boligbyggeprosjekter gitt redusert etterspørsel hos byggetreprenører. Nedgangen kompenseres av noe økt etterspørsel for anleggsentreprenørene.

Nedkjøling av økonomien

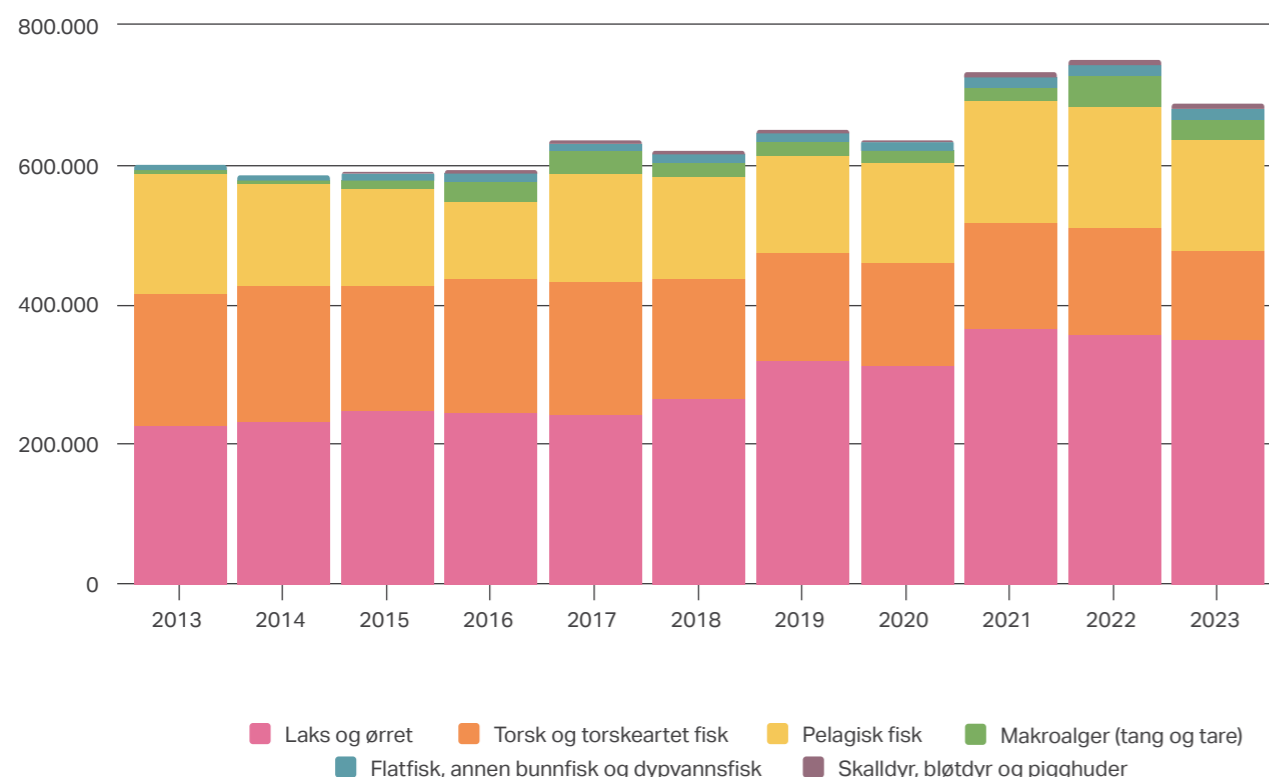
Prognosene for 2024 viser en svakere vekst samlet for alle næringer i Nordland, men at det vil være store variasjoner for de ulike næringene. Aktiviteten blir trukket ned av bygg- og anlegg, samt svakere etterspørsel i varehandelen. Det høye rentenivået vil også påvirke investeringsmulighetene både for næringslivet og for privatpersoner. Privatpersoner har fått redusert kjøpekraft, og det har blitt dyrere å ha gjeld, dette vil redusere etterspørselen. På den andre siden vil den svake kronekursen ha en positiv effekt for reiselivet og utenlandske turister. For havbruket kan grunnrenteskatten redusere investeringstakten til næringen, som igjen vil påvirke leverandørindustrien. Samlet gir dette en vekstprognose for Nordland på om lag 7 prosent for 2024.

Sjømatens betydning for Nordland

Fiskeri og havbruk er blant de viktigste næringene i Nordland. Det totale volumet landet villfisk og slaktet laks nådde nesten 700.000 tonn i 2023, noe som var 17 prosent av nasjonalt volum. De ti siste årene har sjømatvolumet i Nordland økt med om lag 14 prosent.

De siste års nedgang i fiskeriene som følge av lavere kvoter er mer enn kompensert av volumvekst i havbruk, og sjømatnæringen skaper fortsatt betydelige verdier og gir ringvirkninger til andre deler av Nordlandssamfunnet.

Landinger av villfisk og uttak av laks og ørret til slaktning i Nordland (tonn rundvekt)

I Nordland er det nær 1.000 aktive fiskefartøy fordelt på alle lengdegrupper. I 2023 leverte de om lag 660.000 tonn fisk til mottak i inn- og utland, verdt over 6,3 milliarder kroner (førstehåndsverdi). I fylket er det nesten 2.000 personer med fiske som hovedyrke, og litt over 20 prosent av alle landets fiskere bor i Nordland.

Over 170 mottaksanlegg for villfanget fisk bidrar med sysselsetting og aktivitet langs hele kysten. Mottaksstrukturen er også viktig for fartøy fra andre fylker og nasjoner som deltar i de sesongbaserte fiskeriene. I 2023 ble det landet nær 340.000 tonn fisk og makroalger ved mottak i Nordland, til en verdi av 4,8 milliarder kroner. Volumet av torsk (torsk, sei og hyse) og pelagiske arter (sild, makrell, lodde, m.fl.) var om lag likt, men i verdi betydde torsken mest med nesten 2,2 milliarder kroner. Verdien av sild var nesten 1 milliard kroner i 2023, og volumet var over 105.000 tonn.

Havbruksnæringen har vokst til å bli den nest største eksportnæringen i Norge, og Nordland er ett av de fylkene med størst produksjon. De over 60 selskapene med 228 kommersielle tillatelser for oppdrett av laks og ørret i Nordland produserte om lag 350.000 tonn i 2023, til en anslått salgsværdi på litt over 26 milliarder kroner. Dette var nesten 22 prosent av Norges volum, og alle deler av verdikjeden i havbruksnæringen er representert med aktivitet i fylket. I tilknytning til settefisk- og matfiskproduksjon var det om lag 1.900 sysselsatte.

Sjømatnæringen bidrar til betydelig aktivitet i andre deler av samfunnet, og aktørene i Nordland kjøpte bransjespesifikke varer og tjenester (unntatt råstoff) for nesten 21 milliarder kroner i 2021. Av dette var nesten halvparten innkjøp fra leverandører i Nordland. Det finnes over 100 bransjespesifikke leverandørbedrifter i Nordland, som i 2022 sysselsatte om lag 2.300 personer.

Havbruksnæringen står for de største innkjøpene fra leverandørindustrien i Nordland, hvor fôr utgjør om lag

halvparten. Fôr er en betydelig kostnad i produksjon av både settefisk og matfisk, og alle de tre store fôrproducentene er lokalisert i fylket.

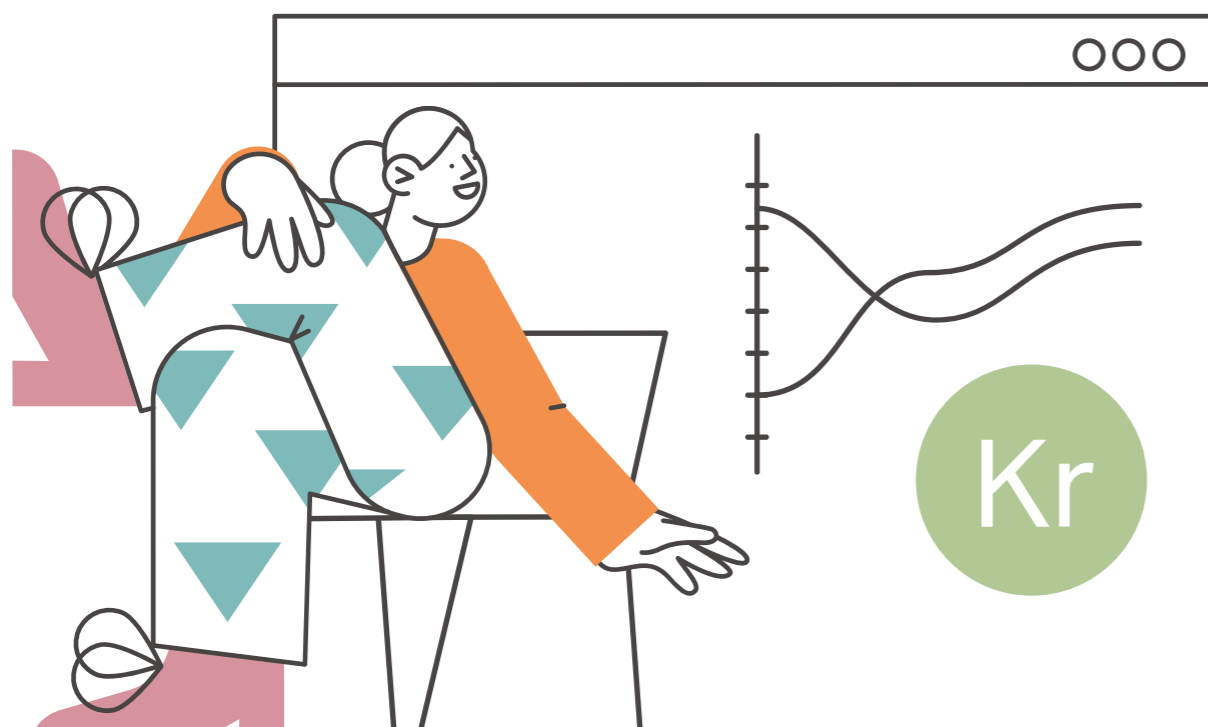
I tillegg til fiskefôr finnes det leverandører av utstyr til både fiskeri, fiskeindustri og havbruk, og fylket har en velutviklet skipsindustri som både bygger og vedlikeholder ulike typer fartøy. Det finnes også produsenter av emballasje og vaksiner. Innenfor bransjespesifikke tjenesteleveranser har Nordland et sterkt FoU-miljø, i tillegg til Nord universitet. Flere virksomheter leverer også laboratorie-, fiskehelse- og miljøovervåkingstjenester, it-systemer, samt mekaniske service- og vedlikeholdstjenester. I tillegg er det en rekke brønn- og servicebåter, dykkertjenester og land- og sjøtransport i fylket.

Mange av de største leverandørene er underavdelinger av nasjonale konsern, men med betydelig virksomhet i de avdelingene som er lokalisert i Nordland. Det er også en rekke selskaper med hovedkontor i Nordland, og felles for mange av leverandørene er at de leverer varer og tjenester til flere deler av sjømatnæringen, samt andre næringer. Det er også leveranser utenfor eget fylke.

En betydelig andel av sjømatbedriftene i fylket får dekket store deler av de bransjespesifikke leveransene fra Nordlandsbedrifter, og andelen er størst for havbruksnæringen. I tillegg til driftsutstyr er det de store investeringene i f.eks. settefiskanlegg og lakseslakterier som bidrar til aktivitetsnivået hos leverandørene, der nivået varierer naturlig mellom ulike år med tanke på når det tas investeringsbeslutninger. Som en følge av regjeringens innføring av grunnrenteskatt i 2023 ble mange investeringsbeslutninger enten lagt på is eller nedskalert, men det er tydelige tegn på at havbruksnæringens investeringer er i ferd med å øke igjen. Planlagte investeringer omfatter både settefiskanlegg, slakteri og anlegg for videreføring.

Fortsetter å styrke både lønnsomheten og verdiskapingen

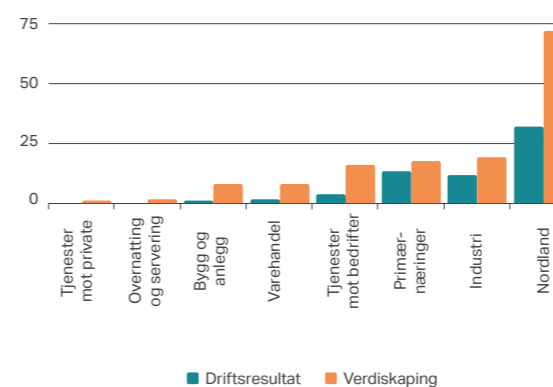
Nordlandsbedriftene fortsetter å levere varene, og hadde i 2023 en samlet lønnsomhet på 31,8 milliarder kroner, ned 6 prosent fra året før. Verdiskapingen i fylket ble på 72 milliarder kroner, ned 5 prosent fra fjorårets rekordnivå..

Verdiskaping på 25 prosent av omsetningen

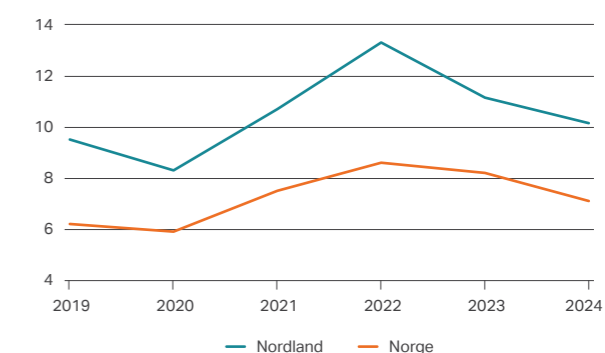
I 2023 hadde bedriftene i Nordland et samlet driftsresultat på 31,8 milliarder kroner og bidro med en verdiskaping på 71,7 milliarder kroner, som utgjør 25 prosent av bedriftenes totale omsetning. Det var industri og primærnæringene som sto for det største verdiskapingsbidraget i fjor med henholdsvis 19 og 17,5 milliarder kroner. Deretter fulgte tjenester mot bedrifter med 15,9 milliarder kroner. Både varehandelen og bygg og anlegg bidro til en verdiskaping på 8 milliarder kroner hver. Verdiskapingen for overnatting og servering ble 1,8 milliarder kroner, mens tjenester mot private hadde en verdiskaping på 1,2 milliarder kroner.

Driftsresultat og verdiskaping per sektor i Nordland

Fylkets største driftsoverskudd var det primærnæringene som hadde, med et driftsresultat på 13,2 milliarder kroner, mens industrien hadde et samlet driftsresultat på 11,9 milliarder kroner.

Utvikling i driftsmargin Nordland og Norge

Driftsmarginen samlet for alle næringer i Nordland nådde i 2023 11,1 prosent, over snittet for fastlands-Norge på 8,2 prosent. Ser man på enkeltbransjer, ser man at driftsmarginene i Nordland er langt høyere enn landet som helhet. Sjømatnæringene hadde den høyeste driftsmarginen blant næringene i fylket, med 30 prosent. Den nest høyeste driftsmarginen fant man blant industribedriftene, med 11,4 prosent. Resterende næringer hadde en driftsmargin lavere enn snittet for fylket.

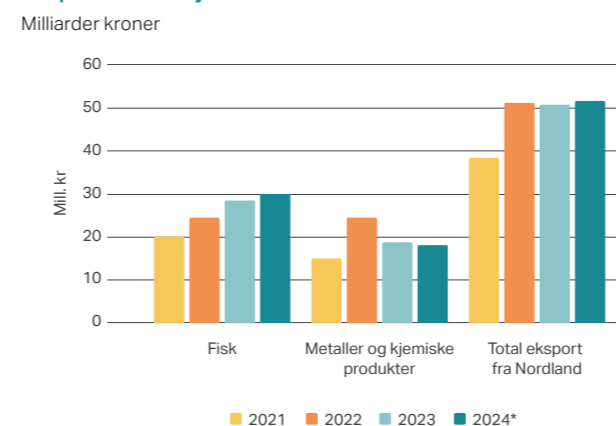
I løpet av de siste fem årene ser man at utviklingen i driftsmarginen i Nordland har vært høyere enn fastlands-Norge. Fra 2019 har lønnsomheten i fylket vært på et høyt nivå, og bedriftene klarte seg godt gjennom koronapandemien og har hatt en kraftig økning fra 2020, mot en topp i 2022. Fra 2023 og utover viser prognosene en utjevning av lønnsomheten og at Nordland følger utviklingen i landet som helhet.

Fisk, metall og kjemi utgjør 93 prosent av fylkets totale eksportverdi

I 2023 eksporterte bedrifter i Nordland varer for rett i overkant av 50 milliarder kroner, en liten nedgang på 1 prosent fra året før. Den svake norske kronen gir likevel god konkurransekraft internasjonalt.

Eksport av tradisjonelle varer fra Nordland

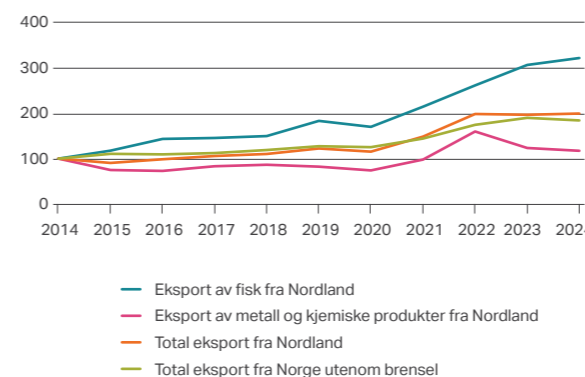

Nordland fortsetter sitt positive bidrag til den nasjonale handelsbalansen, til tross for en liten nedgang fra året før. Eksportverdien oversteg 50 milliarder kroner i 2023, hvor sjømateksporten utgjorde 28,5 milliarder, mens metall og kjemiske produkter utgjorde 19 milliarder kroner. Dette betyr at det ble eksportert varer for over 400 tusen kroner per sysselsatt i Nordland.

De største eksportkommunene i Nordland i fjor var Rana, Lurøy og Meløy kommune. Til felles har disse kommunene at det er kraftintensiv industri som dominerer eksporten, og det samme gjelder Sørfold. For sjømateksporten ser man at det er Bodø, Vågan, Hadsel, Øksnes og Vestvågøy som er størst.

For 2023 var det en nedgang i eksportverdien for metaller og kjemiske produkter på om lag 30 prosent, som medførte at den totale eksporten fra fylket også gikk ned. Det skyldes i stor grad en normalisering av utsalgsprisene, mens produksjonsnivået har holdt seg relativt stabilt.

Utvikling i eksport, Nordland og Norge

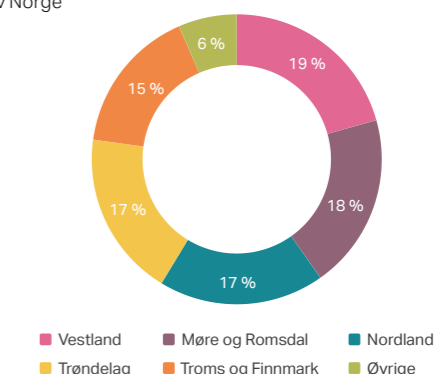
Det har vært en imponerende vekst i eksporten fra Nordland de siste ti årene, med en indeksert eksportverdi på 196,8 i 2023. Det vil si at eksportverdien har doblet seg siden 2014. Veksten har vært sterkere enn den nasjonale i samme periode. Ser man eksplisitt på sjømateksporten fra Nordland har den hatt en økning på 207 prosent de siste 10 årene.

Sjømaten bidrar til stadig nye rekorder

Nordlands eksport domineres av sjømatnæringen som eksporterte for 28,5 milliarder kroner i 2023, en økning på over 14 prosent fra året før. Sjømateksporten utgjør 56 prosent av den totale eksporten i fylket. Nordland passerte i 2023 Trøndelag, og er dermed det tredje største fylket målt i eksport av sjømat. Denne positive trenden understreker betydningen av sjømatnæringen for Nordlands økonomi og den stadig økende globale etterspørselen etter norske fiskeriprodukter.

Eksportandel av fisk

I prosent av Norge

2023 ble et rekordår for eksport av sjømat, både fra Nordland, men også samlet for landet. Den sterke veksten i sjømateksporten kan tilskrives både prisvekst og en svak norsk krone, som har bidratt til å styrke konkurransevnen til norske sjømatprodukter på det internasjonale markedet. Ser man på enkeltarter hadde både laks og torsk et fall i eksportert volum samlet for fjoråret. Det skyldes i stor grad at det ble innført et kvotekutt på 20 prosent på norsk torsk i 2023.

Prognoser for 2024

For 2024 ventes en samlet vekst i eksportverdien for fylket på om lag 2 prosent. Sjømateksporten forventes ytterligere vekst, og vil fortsatt drives av den svake kronekursen og økte laksepriser. Motsatt vil tilfellet være for eksporten av metaller og kjemiske produkter, der man ser fall i prisene for flere av næringenes viktigste eksportvarer.

Det grønne skiftet: Er havvind noe for Nordland

Nordland kan spille en sentral rolle i utviklingen av havvind i Norge og internasjonalt. Ocean Cluster Helgeland jobber med å posisjonere leverandørindustrien for leveranser.

Klyngens 46 leverandørbedrifter, forsknings- og utdanningsaktører, ønsker å etablere Helgeland som en ledende leverandørregion. Dette innebærer en betydelig satsing på å levere til det som kan bli et nytt norsk industrieventyr.

– Vi må tenke stort og bli en nøkkelleverandør for havvindprosjekter, ikke bare her i Norge, men også globalt, forteller Thomas Borgen som leder klyngen.

Trenger mer kraftproduksjon lokalt

Satsing på havvind aktualiseres også av at Helgeland-regionen går mot kraftunderskudd.

– Tilgang til fornybar energi er avgjørende for industrien. Dette krever handling for å håndtere det varslede underskuddet, og dialog med myndigheter og interessenter er allerede i gang, sier Borgen.

Statnett har pekt på Helgeland som et veldig aktuelt tilkoblingspunkt for havvind. Dette henger igjen sammen med at det er gunstige i forhold for å integrere mer kraft et system som i dag har rikelig med regulerbar vannkraft i nettet. Statsnett målnett er doble 420 kilovolts linjer og en ny tilkobling til Sverige kan styrke en slik etablering ytterligere.

Helgeland har også en leverandørindustri som gjennom mange år har bevist at de er konkurransedyktig gjennom leveranser til petroleumssektoren.

– Vi har gjort en kartlegging av mulige leveranseområder for regionens leverandørindustri, og fasiten er at mange selskaper allerede er godt posisjonert og har den rette kompetansen, forteller Borgen.

Nord-Norge må foreløpig vente

Utvikling av havvindprosjekter i nord vil være viktig for å mobilisere leverandørindustrien.

NVE har pekt på 20 områder i Norge som skal utredes for havvind. Det største av disse ligger utenfor Helgeland, og har fått navnet Nordvest A. Regjeringen har planer om at totalt 5 havvind-områder skal starte bygging innen 2025. Alle disse områdene er i sør, på tross av at området Nordvest A utenfor Nordland er like modent.

Det aktuelle området (Nordvest A) ligger om lag 40 km vest for Træna. Selv om utredningsområdet er stort (11 000 kvadratkilometer) vil en utbygging bli betydelig mindre. Omtrent 200 kvadratkilometer – under 2 prosent av utredningsområdet – vil kreves for en utbygging på typisk 1000 MW. Dette vil gi en estimert årlig kraftproduksjon

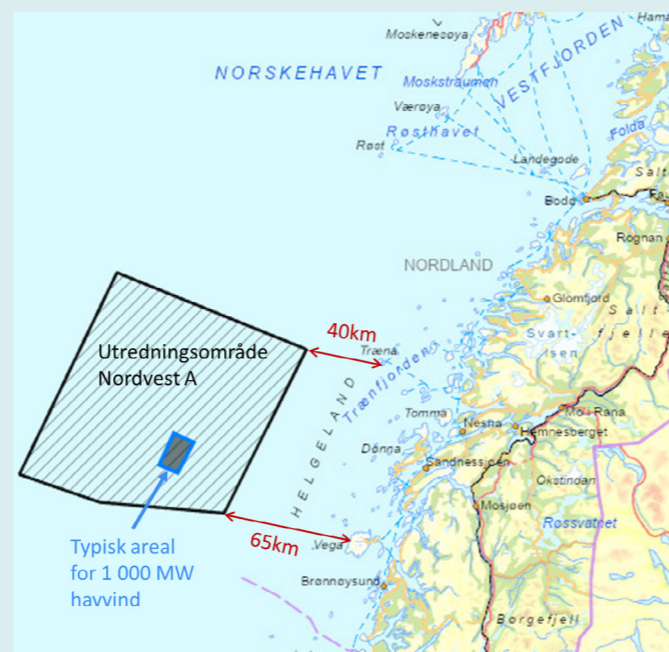

Foto: Norwegian Offshore Wind: Fra konferansen Havblest 2024.

levert til nettet på cirka 4,3 TWh. Dette tilsvarer strømforbruket til omtrent 270 000 husstander. Ved bruk av 15 MW turbiner blir det 67 vindmøller.

Basert på kjent kunnskap har området ifølge NVE få interessekonflikter. Området er flyttet noe vestover fra tidligere konsekvensutredning for å unngå bl.a. sildevandringen som fiskeriene ha uttrykt bekymring for. Ut over dette overlapper noe med et utredningsområde for havbruk til havs.

– Vi har lyttet til fiskeriene, og i vårt innspill til NVE har vi bedt dem om å flytte området lengre vest for å unngå NVG-sildevandringen. NVE har heldigvis lyttet til dette innspillet. Det er samtidig veldig viktig å understreke at et stort utredningsområde er bra, for det gir stor fleksibilitet for å finne den beste lokasjonen for alle parter når det faktisk skal bygges noe. Men en typisk utbygging trenger under 2 prosent av arealet, så her er det plass til alle. 30 slike

havvindparker er i teorien nok til å fase ut all fossil energi i Norge, og faktisk nok til å nå Norges klimamål. Det kan ta oss fra dagens 50 prosent andel av fornybar energi til 100 prosent.

Kommuner og Nordland Fylkeskommune har ved flere anledninger bedt storting og regjering prioritere prosessen rundt åpning av områder for flytende havvind på Helgeland.

– Nordland har ikke bare kapasitet til å håndtere slike prosjekter, men har også bred støtte fra regionale og lokale myndigheter, næringsliv og leverandører forteller Borgen.

Nordland er en region med stort potensial for å bli en ledende aktør innen havvind. Med en solid plan for mobilisering av leverandører, håndtering av kraftunderskudd og utnyttelse av geografisk beliggenhet, kan Nordland spille en sentral rolle i den pågående utviklingen av havvindprosjekter.

Mer enn hver femte overnatting gjennom Airbnb

Overnattinger gjennom delingsplattformer er i rask vekst, også i Nordland. Fra 2018 til 2022 økte antall overnattinger som ble booket gjennom disse plattformene med mer enn 50 prosent. 2022 var det året det var registrert flest overnattinger i fylket noensinne.

I 2022 ble 340.000 overnattinger i hjem og fritidsboliger i Nordland formidlet gjennom plattformene Airbnb, Booking.com, Expedia og Tripadvisor. For å gi et bilde på omfanget – dette tilsvarer samtlige overnattinger ved Bodøs hoteller samme år.

Veksten var langt raskere enn for andre virksomheter som tilbyr overnatting, slik som hoteller. Disse hadde i samme periode en vekst på 10 prosent. Selv målt i antall overnattinger hadde delingsplattformene en større vekst fra 2018 til 2022, med 120.000 overnattinger, mot 117.000 for hoteller og andre overnattingssteder.

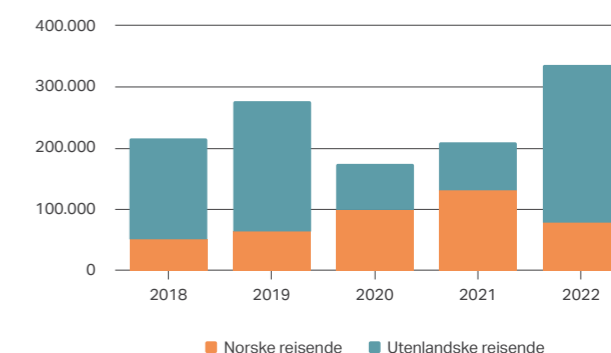
Som følge av reisebegrensninger under pandemien falt antall utenlandske reisende som benyttet Airbnb eller tilsvarende kraftig i 2020 og 2021. I 2022 var andelen igjen langt høyere enn for norske reisende, og fire av fem overnattinger ble gjennomført av utlendinger.

Mer enn hver femte overnatting (22 prosent) i Nordland ble booket gjennom en delingsøkonomi-plattform i 2022. Til sammenligning var nivået 17 prosent i 2018. Tidlig i 2024 ligger det over 1.000 enheter til leie på Airbnb i Nordland. Det er både hus, hytter og leiligheter til leie.

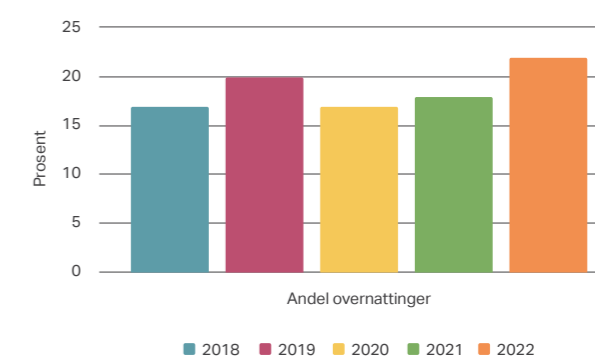
Det er ikke bare overnattinger som omfattes av delingsøkonomi. Privatpersoner velger i større grad enn tidligere å tjene penger på kapitalgoder de eier, dette kan være bil, tilhenger, bobil eller andre gjenstander. Sistnevnte er eksemplifisert gjennom gründersekskapet Reddel i Bodø, som tilbyr en plattform for å låne bort ulike eiendeler.

Delingsøkonomi er heller ikke bare begrenset til overnatting og gjenstander. For lokaltransport har både Uber og Bolt fått godt fotfeste nasjonalt, selv om disse plattformene ikke er tilgjengelig i Nordland i dag. Samtidig ser mange distrikter at dette kan være løsningen for å få et mer fleksibelt transporttilbud.

Overnattinger på Airbnb og andre delingsplattformer etter bostedsland 2018–2022

AirBnb og andre delingsplattformers andel av totale overnattinger i Nordland 2018–2022

Årets bedrifter

Vekstbedriftene i Nordland bidrar hvert år med betydelig verdiskaping og ringvirkninger, både i form av sysselsetting og konsum. Indeks Nordland ønsker å hedre bedrifter som er veldrevet, som styrker Nordlands omdømme, bidrar til sysselsetting, og som kan være til inspirasjon for andre bedrifter i regionen. I tillegg ønsker vi å skape økt kunnskap om næringslivets betydning for lokalsamfunnet.

Kriteriene som her legges til grunn er at bedriften kan vise til god økonomisk utvikling, økt sysselsetting, samt en evne til å skape et godt arbeidsmiljø. I tillegg ser man på bedrifter som har utmerket seg og bidrar til lokalsamfunnet. Av fylkets mange spennende bedrifter, er det noen som har utmerket seg spesielt positivt, og nedenfor gis begrunnelsen for årets bedrifter per region.

Helgeland

På Helgeland er det Evry Card Services som i 2024 hedres som årets bedrift. I løpet av tre år har selskapet økt omsetningen med 29 prosent, de kan vise til meget god lønnsomhet og god soliditet. Selskapet har også økt sysselsettingen med 12,5 prosent samme periode. De siste 16 årene har selskapet gått fra 100 til 298 ansatte, det vil si at de har ansatt en person per måned disse årene. Evry Card Services har dessuten utmerket seg både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Selskapet ble etablert på Mo i 1991 under navnet TAG Systems og gikk over til Evry i 2006. I dag er selskapet en del av TietoEvry. Selskapet jobber med finansiell trygghet, digital sikkerhet, leverer ID-kort for adgangskontroll til offentlige og private virksomheter, samt personaliserer og sender ut ca. 10 millioner bankkort til Norden og verden hvert år. Lokalt er selskapet en stor kompetansearbeidsplass som stadig tiltrekker seg nye mennesker. Videre har de et sterkt fokus på å få flere kvinner og jenter til å velge teknologiske utdannelse gjennom programmet «Being a IT-girl».

Salten

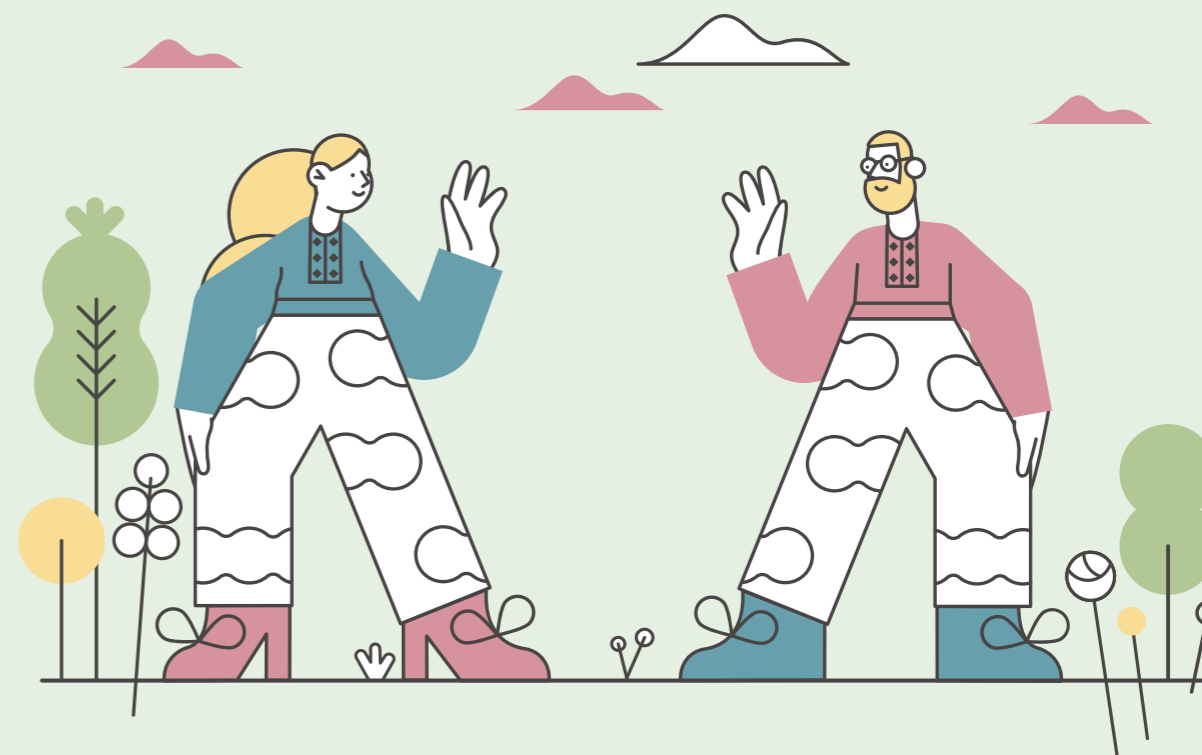
The Quartz Corp (TQC) på Drag kåres til årets bedrift i Salten-regionen. The Quartz Corp er et verdensledende

mineralselskap som utvinner og renser kvarts til bruk av flere av framtidens nøkkelindustrier som solenergi-, halvleder- og optisk fiberindustri. TQC kan vise til en formidabel utvikling i omsetningen, med en vekst de siste tre årene på hele 204 prosent. Både lønnsomheten og soliditeten beskrives som meget god, og har i tillegg økt sysselsettingen med 54 prosent i samme periode. Selskapet har definitivt blitt en hjørnesteinsbedrift for Hamarøy kommune. Selskapet har mennesket i fokus, og legger til grunn at menneskene er samfunnets fremste ressurs, og legger ned stor innsats i å rekruttere motiverte ungdommer til selskapet.

The Quartz Corp ble etablert i 2011. The Quartz Corp har i dag ca. 350 medarbeidere fordelt på tre verdensdeler – Amerika, Europa og Asia. På Drag i Nordland har selskapet 170 faste medarbeidere fordelt på helkontinuerlig skift, laboratorie, kvalitets-, HMS-, logistikk-, utviklings- og prosjektavdeling, samt støttefunksjoner og ledelse. Produktene regnes blant de beste i verden, både på grunn av selskapets avanserte produksjonsmetoder og tilgangen til verdens reneste kvartsforekomster. På den moderne fabrikk på Drag har selskapet utviklet en rekke høyt spesialiserte, interne teknikker som gir en renhet på 99,99 prosent. Sluttproduktet brukes i en rekke høyteknologiske applikasjoner som gjør det grønne skiftet mulig

Ofoten

For Ofoten er det Ballangen Sjøfarm som i år har utmerket seg. Selskapet har hatt regionens desidert høyeste vekst i omsetningen siste tre år, med en vekst på i overkant av 300 prosent, og kan vise til meget god soliditet og lønnsomhet. Veksten i sysselsetting samme periode har

vært på 62 prosent. Samfunnsengasjementet står i fokus gjennom bidrag til lokalsamfunnet, og selskapet skaper betydelige ringvirkninger.

Ballangen Sjøfarm er et oppdrettsselskap som holder til i Ballangen i Narvik kommune. Årlig produserer selskapet 12.000 tonn laks i unike lokaliteter i Ofotfjorden, i Evenes og Narvik kommune. Laksen har gode oppvekstvilkår, og sterk strøm og stor vannutskifting legger til rette for optimale forhold både for fiskehelsen og miljømessig gevinst. Selskapet er langt fremme i bruk av ny teknologi for å bedre fiskehelsen, eksempelvis har aktiv satsing på bruk av luselasere i alle anlegg mer enn halvert antall.

Lofoten

I Lofoten er det reiselivet og Trevarefabrikken som hedres som årets bedrift. Omsetningen har de siste tre årene økt med 130 prosent og mer enn doblet sysselsettingen i samme periode. Fabrikkene har blitt en naturlig møteplass for hele regionen med restaurant, kafé, overnatting, yoga og et bredt spekter av kulturtilbud. I tillegg til å tiltrekke seg turister fra ulike verdensdeler, har Trevarefabrikken også fokusert på ansatte medarbeidere fra ulike steder i verden, med ulik bakgrunn og erfaring. Dette har bidratt til vekst og utvikling i lokalsamfunnet.

Det ærverdige bygget, Trevarefabrikken, ble etablert på 1940-tallet, og var før i tiden en tømmer- og tranfabrikk. I 2014 snublet to brødrepar fra Bergen på spontan klatre-

ferie over den gamle fabrikk, da ute for salg. Gjengen ble overbevist av industridetaljene, utsikten mot Lofoten som reiser seg rett fra havet og byggets inspirerende historie, og kjøpte bygget med ambisjoner om å skape en møteplass på tvers av kulturer i et lite lokalsamfunn. Siden den gang har bygningen sakte blitt forvandlet til et sted med en levende kulturscene, lokal mat og drikke, havbadstue, samt boutique hotell.

Vesterålen

Framsikt AS er årets bedrift i Vesterålen. Selskapet har hatt en enorm vekst i omsetningen de siste tre år, og økt med hele 390 prosent. I tillegg kan de vise til meget god soliditet og lønnsomhet. Sysselsettingen har doblet seg, og er nå oppe i 100 ansatte. De har høyt fokus på ung arbeidskraft, og har siden 2017 ansatt hele 32 traineer. 28 av disse arbeider fortsatt i selskapet.

Selskapet ble etablert i 2014, og har sitt hovedkontor i Bø i Vesterålen. Framsikt AS ambisjon er å utvikle løsninger som digitaliserer arbeidsprosessene i kommunene sine årshjul for planlegging og styring. Dette innebærer å lage verktøy, som blir tatt i bruk av norske kommuner, og som de fortsetter å bruke fordi de opplever at de er nyttige. Selskapet ønsker å bidra til bedre tjenester for innbyggere gjennom at arbeidsprosessene blir mer effektive, samhandling og involvering blir bedre, beslutningsunderlagene blir bedre og tilgjengelighet for politikere og innbyggere blir bedre.

Indeks Nordland

2024

Indeks Nordland

Indeks Nordland er et partnerskap mellom Nordland fylkeskommune, DNB, Innovasjon Norge – Nordland, NHO Nordland, KPB, NAV Nordland og LO Nordland.

Har du spørsmål om Indeks Nordland, kontakt Erlend Bullvåg på e-post: eb@kpb.no

Forfattere

Sunniva Greger, KPB
Carl Erik Nyvold, KPB
Kristian Rydland Antonsen, KPB
Ida Woje, KPB
Andreas Knutson, KPB

Prosjektledelse

KPB

Design

by north

ISBN 978-82-8151-088-3

Partnerskap Indeks Nordland

Innovasjon Norge

www.innovasjon norge.no

Nav Nordland

www.nav.no

Nordland fylkeskommune

www.nfk.no

NHO Nordland

www.nho.no

KPB

www.kpb.no

DNB ASA

www.dnb.no

LO Nordland

www.lo.no

 KPB

 NHO
Nordland

 NAV

 DNB

 Nordland
FYLKESKOMMUNE

 Innovasjon
Norge

 LO Nordland